

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

1

Številka: 060-01/17-7/
Ljubljana, 22. 8. 2017

Osnutek

Z a p i s n i k

**53. seje Državnega sveta Republike Slovenije,
ki je bila v sredo, 5. 7. 2017**

Predsednik je k pozdravnem nagovoru povabil gospoda dr. Andreja Fištravca, župana Mestne občine Maribor, ki je bil gostitelj Državnega sveta v Mariboru in gospoda Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, državnega svetnika, ki je bil pobudnik za obisk Državnega sveta v Mariboru.

Predsednik je začel 53. sejo Državnega sveta Republike Slovenije, ki jo je sklical na podlagi 53. člena Zakona o Državnem svetu in prvega odstavka 30. člena Poslovnika Državnega sveta Republike Slovenije.

Seja se je začela ob 12.00 in zaključila ob 14.35.

Opravičili so se:

- mag. Darija Kuzmanič Korva
- Boris Popovič
- Metod Ropret
- Matjaž Švagan
- Dušan Strnad

Ostali odsotni:

- Branimir Štrukelj
- Peter Vrisk

Na sejo so bili vabljeni:

- Milojka Kolar Celarc, ministrica za zdravje (k 3. in 4. točki dnevnega reda),
- dr. Jasna Murgel, poslanka Državnega zbora (k 4. točki dnevnega reda),
- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport (k 4. in 6. točki dnevnega reda),
- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (k 4. točki dnevnega reda),
- dr. Peter Gašperšič, minister za infrastrukturo (k 5. točki dnevnega reda),
- dr. Tomaž Vidic, predsednik uprave družbe DARS, d. d., (k 5. točki dnevnega reda).

Seje so se udeležili:

- Milojka Kolar Celarc, ministrica za zdravje (k 3. in 4. točki dnevnega reda),
- Mojca Ramšak Pešec, višja sekretarka, Ministrstvo za zdravje (k 3. točki dnevnega reda),
- Majda Hostnik, vodja Kabineta, Ministrstvo za zdravje (k 3. točki dnevnega reda),
- dr. Jasna Murgel, poslanka Državnega zbora (k 4. točki dnevnega reda),
- Gregor Mohorčič, generalni direktor, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (k 4. in 6. točki dnevnega reda),
- mag. Darja Kocjan, generalna direktorica Direktorata za kopenski promet, Ministrstvo za infrastrukturo (k 5. točki dnevnega reda),
- Branka Videtič, DARS, d. d., (k 5. točki dnevnega reda),
- Dean Polc, vodja službe za cestni nadzor, DARS, d. d., (k 5. točki dnevnega reda),
- Damijan Leskovšek, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (k 5. točki dnevnega reda),
- Tanja Bajec, sekretarka, Direktorat za notranji trg, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (k 7. točki dnevnega reda).

* * *

O sklicu seje je predsednik obvestil predsednika Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milana Brgleza in predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Miroslava Cerarja.

* * *

S sklicem 28. 6. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli naslednji predlog dnevnega reda:

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 52. redne seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-K) – druga obravnava, EPA 1930-VII
4. Predlog zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (ZOPOPP) – druga obravnava, EPA 1897-VII
5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestninjenju (ZCestn-A) - skrajšani postopek, EPA 2017-VII
6. Pobuda za sprejem predloga avtentične razlage 120., 121. in 122. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVaj)
7. Pobuda za sprejem dopolnitve Zahteve za oceno ustavnosti drugega odstavka 5. člena, četrtega odstavka 62. člena, prvega stavka prvega odstavka 63. člena in drugega odstavka 63. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti (Uradni list RS, št. 62716-ZPPDej)
8. Predlog finančnega in kadrovskega načrta Državnega sveta Republike Slovenije za leti 2018 in 2019

* * *

Predsednik je glede na posvetovanje s Kolegijem Državnega sveta predlagal umik 8. točke z dnevnega reda, ki so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 3. 7. 2017.

Državne svetnice in svetniki so glasovali o umiku:

8. točke

Predlog finančnega in kadrovskega načrta Državnega sveta Republike Slovenije za leti 2018 in 2019.

Predlagani umik je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo ZA in nihče ni bil PROTI).

Ker predsednik ni prejel nobenega predloga za razširitev in glede na sprejet umik točke je dal na glasovanje naslednji

DNEVNI RED

1. Odobritev zapisnika 52. redne seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-K) – druga obravnava, EPA 1930-VII
4. Predlog zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (ZOPOPP) – druga obravnava, EPA 1897-VII
5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestninjenju (ZCestn-A) - skrajšani postopek, EPA 2017-VII
6. Pobuda za sprejem predloga avtentične razlage 120., 121. in 122. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVaj)
7. Pobuda za sprejem dopolnitve Zahteve za oceno ustavnosti drugega odstavka 5. člena, četrtega odstavka 62. člena, prvega stavka prvega odstavka 63. člena in drugega odstavka 63. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti (Uradni list RS, št. 62716-ZPPDej)

Predlagani dnevni red je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

1. točka:

- Odobritev zapisnika 52. redne seje Državnega sveta

Osnutek zapisnika 52. redne seje Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 4. 7. 2017.

Ker predsednik ni prejel pisnih pripomb na osnutek zapisnika, je predlagal, da se o njem glasuje.

Zapisnik 52. redne seje je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 29 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

2. točka dnevnega reda:

- Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov

Po elektronski pošti 30. 6. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli pobudo državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, v zvezi z novimi prostori za Mariborsko knjižnico. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2017.

Predlagatelj pobude Rudi Matjašič, mag. posl. ved, je podal kratko obrazložitev.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 53. seji 5. 7. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval pobudo državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, v zvezi z novimi prostori za Mariborsko knjižnico, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudo državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, in predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo prouči in nanjo odgovori.

Pobuda državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, se glasi:

Vlada naj iz premoženja, ki je bilo preneseno na Družbo za upravljanje terjatev bank, d. d., izvzame poslovno stavbo na naslovu Trg Leona Štuklja 12, Maribor, ter v nadaljevanju naredi vse, da pride do menjave dela poslovnega prostora na naslovu Trg Leona Štuklja 12, Maribor, z nepremičninami, ki so v lasti Mestne občine Maribor in jih uporablja Ministrstvo za notranje zadeve oz. do prenosa dela navedene nepremičnine na Mestno občino Maribor za potrebe Mariborske knjižnice.

Obrazložitev:

Mestna občina Maribor (v nadaljevanju: MOMB) se pri izvrševanju projektov, ki so v velikem interesu občine in posredno tudi države, sooča s številnimi težavami, ki so povezana z lastništvom nepremičnin, ki so v lasti Republike Slovenije oz. Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d., (v nadaljevanju: DUTB).

Eno od težav predstavlja pridobitev novih prostorov za Mariborsko knjižnico. Republika Slovenija, zanjo Vlada, je na DUTB prenesla terjatve do Probanke d. d., med drugim tudi lastništvo na stavbi št. 1701 k.o. 657 Maribor–Grad, ki stoji na parc. št. 1701/2, 1701/5, 1701/6 in 1701/7, vse k.o. 657 Maribor–Grad, in v naravi predstavlja poslovno stavbo na naslovu Trg Leona Štuklja 12, Maribor. V delu te poslovne stavbe bi MOMB uredil knjižnico, saj je ta stavba za to edina primerna (v ta namen je bila aprila 2017 tudi pripravljena Analiza umestitve prostorskega programa Mariborske knjižnice v bivšo stavbo Probanke (Trg Leona Štuklja). Skupna površina dela poslovne stavbe, v kateri bi MOMB uredil knjižnico, je 7.308,45 m² (od skupaj 10.296,70 m²) in v naravi predstavlja klet 1 in 2 (1.465,60 m² površine), pritličje (743,35 m² površine), 1. nadstropje (854,70 m² površine), 2. nadstropje (1.539,90 m² površine), 3. nadstropje (1.410,70 m² površine) in 4. nadstropje (1.294,20 m² površine).

Mestna občina Maribor je na DUTB 16. 3. 2017 sicer že naslovila nezavezujočo ponudbo za odkup dela te nepremičnine, na katero pa je DUTB odgovoril, da je treba ponudbo izboljšati, kar je glede na finančne težave za občino nesprejemljivo. Na drugi strani je Mestna občina

Maribor lastnica nepremičnin, ki jih ne uporablja, ampak daje v najem: parc. št. 1780 k.o. 657 Maribor–Grad, kar v naravi predstavlja objekt policijske postaje (t. i. Policijska postaja I) na naslovu Vošnjakova 1, Maribor, parc. št. 36/2 k.o. 678 Spodnje Radvanje, kar v naravi predstavlja objekt policijske postaje (t. i. Policijska postaja II) na naslovu Cesta proletarskih brigad 75, Maribor, in parc. št. 911 k.o. 657 Maribor–Grad, kar v naravi predstavlja poslovni objekt na naslovu Ulica heroja Tomšiča 6, Maribor, v katerem ima svoje prostore tudi Policijska uprava Maribor. Za vse navedene nepremičnine je Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) dolžno plačevati MOMB najemnino.

Glede na dejstvo, da MNZ mesečno plačuje¹ najemnino za uporabo prostorov, ki so v lasti MOMB, MOMB pa izkazuje interes za pridobitev lastninske pravice na delu nepremičnine, ki je v lasti DUTB, se predlaga, da se nepremičnine, ki so v lasti MOMB in ki jih MNZ potrebuje, zamenjajo za del poslovnega prostor na naslovu Trg Leona Štuklja 12, Maribor. V primeru, da nepremičnina, ki bi jo na podlagi menjave pridobila MOMB, presega vrednost nepremičnin, ki so v njeni lasti in bi jih pridobila Republika Slovenija oz. MNZ, bi MOMB plačala razliko, pri čemer bi morali upoštevati tudi zapadle obveznosti MNZ do MOMB iz naslova neplačevanja najemnine za najem prostora na naslovu Ulica heroja Tomšiča 6, Maribor. MOMB si tudi prizadeva poiskati kupca za drugi del prostorov v poslovni stavbi na naslovu Trg Leona Štuklja 12 (trenutno prodajalna H&M), tako da bi se lahko nepremičnina, ki je trenutno v lasti DUBT, prenesla oz. prodala kot celota.

Nepremičnina, ki bi bila predmet menjave med Republiko Slovenijo in MOMB, je v lasti DUTB, zato je treba upoštevati zakonodajo, ki velja za poslovanje DUTB kot delniške družbe, katere edini delničar je Republika Slovenija, pri čemer naloge in pristojnosti skupščine izvršuje Vlada. Ker ni pravne podlage, da bi lahko DUTB prenesel premoženje delniške družbe na Republiko Slovenijo kot delničarja, se predlaga, da za izvedbo predlagane menjave Vlada najprej izvzame premoženje, ki je bilo preneseno na DUTB - poslovno stavbo na naslovu Trg Leona Štuklja 12, Maribor.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo prouči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (30 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 30 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 30. 6. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli pobudo državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, v zvezi z zaščito vodnega vira Vrbanski plato. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2017.

Predlagatelj pobude Rudi Matjašič, mag. posl. ved, je podal kratko obrazložitev.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 53. seji 5. 7. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval pobudo državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, v zvezi z zaščito vodnega vira

¹ Mestna občina Maribor ima do Ministrstva za notranje zadeve terjatev v višini 651.123,69 EUR, saj Ministrstvo za notranje zadeve že od 2012 ni plačala najemnino za najem prostora na naslovu Ulica heroja Tomšiča 6, Maribor.

Vrbanski plato, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudo državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, in predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo prouči in nanjo odgovori.

Pobuda državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, se glasi:

Za realizacijo projekta II. faze izgradnje umetnega bogatenja podtalnice Vrbanskega platoja naj se zagotovijo sredstva vodnega povračila v višini 940.000 evrov na letni ravni ter brezplačen prenos zemljišč v lasti oz. solasti Republike Slovenije na Mestno občino Maribor.

Obrazložitev:

Mariborski vodovod Javno podjetje, d. d., v celoti ali delno oskrbuje s pitno vodo prebivalce občin Benedikt, Cerkevnik, Duplek, Hoče–Slivnica, Gornja Radgona, Kungota, Lenart, Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Pesnica, Ruše, Selnica ob Dravi, Sv. Ana, Sv. Trojica v Slovenskih goricah, Sv. Jurij v Slovenskih goricah in Šentilj. Vodovodni sistem, ki ga upravlja podjetje, se oskrbuje iz zajetij in vodnjakov, med katerimi je tudi črpališče Vrbanski plato, ki je največji vodni vir v severovzhodni Sloveniji.

Črpališče Vrbanski plato predstavlja najpomembnejši vodni vir pitne vode za mesto Maribor in okolico, ki zadosti večjemu delu potreb po pitni vodi v regiji in Mestni občini Maribor. Je na severozahodnem robnem delu mesta Maribor in ne obsega samo platoja, ampak tudi širše območje naselij, kot so Kalvarija na severu, Kamnica na zahodu ter Mariborski otok in Koblarjev zaliv na jugu. Od njega je odvisna oskrba s pitno vodo prebivalcev 212-ih naselij Mestne občine Maribor in sosednjih občin.

Na območju je 15 vodnjakov skupne kapacitete 760 l/s, ki so bili zgrajeni v obdobju 1960–1997. Vir podtalnice je pretežno filtrat reke Drave (levo in desno obrežni filtrat reke Drave) ter manjši delež dotoka s Pohorja z južne strani na območju Limbuša.

V obdobju 1986–1990 je bila izgrajena I. faza sistema umetnega bogatenja podtalnice zmogljivosti 150 l/s (vodnjaki na Mariborskem otoku, čistilna naprava in vodnjaki ob Vinarskem potoku), ki služi varovanju kakovosti vode in zagotavljanju dodatnih količin vode. Za zagotovitev ustrezne varnosti, ki jo zahteva pomen tega črpališča, je v pripravi II. faza izgradnje umetnega bogatenja podtalnice, kjer bo zmogljivost sistema bogatenja povečana na 300 l/s ter hkrati preprečena možnost onesnaženj, do katerih lahko kljub vsem ukrepom še vedno pride.

Z vidika količin je vodni vir Vrbanski plato nenadomestljiv in se zato kot takšen, z ozirom na razpoložljiva sredstva, maksimalno ščiti pred kakršnimkoli onesnaženjem. Za zaščito tega vira pred možnim onesnaženjem s ceste so v dolini Vinarskega potoka, ob cesti Maribor–Dravograd, zgrajeni trije od petih predvidenih črpalno-nalivalnih vodnjakov. Zaščito pred onesnaženjem iz mesta ali z desnega brega Drave je na podlagi rezultatov izvedenih programov mogoče doseči z načrtovanim povečanjem umetnega bogatenja podtalnice. Zaradi ugodne gorvodne lokacije je to z vidika uporabe energije najcenejši vodni vir mariborske regije.

Z namenom realizacije projekta II. faze izgradnje umetnega bogatenja podtalnice Vrbanskega platoja kot največjega vodnega vira v severovzhodni Sloveniji se predlaga, da država zagotovi sredstva vodnega povračila v višini 940.000,00 evrov na letnem nivoju.

Medtem ko je trenutno v izdelavi projekt izvedbe II. faze aktivne zaščite vodnega vira Vrbanski plato, je pred dokončanjem projekta treba pridobiti zemljišča v last lokalne skupnosti. Šele nato se lahko pristopi k pridobitvi upravnih dovoljenj in formiranju finančne konstrukcije za izvedbo.

Za aktivno zaščito tega največjega vodnega vira v severovzhodni Sloveniji mora Mestna občina Maribor pridobiti v svojo last zemljišča, ki so v lasti Stolne župnije Maribor, Rimskokatoliške stolne in mestne župnije Sv. Janeza Krstnika, v solastništvu Republike Slovenije in Župnije Kamnica ter v lasti Republike Slovenije. Republika Slovenija ima v solastništvu zemljišče parc. št. 2/1, k. o. Koroška vrata (travnik v izmeri 30.160 m²) ter v lasti zemljišča parc. št. 13, k. o. Koroška vrata (travnik v izmeri 75.964 m²); parc. št. 23/1, k. o. Koroška vrata (travnik v izmeri 23.937 m²) in parc. št. 497/3, k.o. Koroška vrata (travnik v izmeri 18.444 m²).

Ker Mestna občina Maribor, ki se že nekaj let srečuje s problemom financiranja zakonskih nalog, nima zagotovljenih sredstev, se zaradi širše družbene koristi izvedbe projekta predlaga brezplačen prenos zemljišč v solasti oz. lasti Republike Slovenije na Mestno občino Maribor. Z izvedbo aktivne zaščite Vrbanskega platoja bo namreč za nekaj desetletij zagotovljena varna in trajna oskrba s pitno vodo za mesto Maribor in okolico.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo prouči in v skladu s četrtrim odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (30 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 29 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 30. 6. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli vprašanje državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, v zvezi z obveznostmi Mestne občine Maribor iz naslova koncesijske pogodbe s Športnim centrom Pohorje v stečaju. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2017.

Predlagatelj vprašanja Rudi Matjašič, mag. posl. ved, je podal kratko obrazložitev.

Besedo je imel Milan Lukić.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 53. seji 5. 7. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval vprašanje državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, v zvezi z obveznostmi Mestne občine Maribor iz naslova koncesijske pogodbe s Športnim centrom Pohorje v stečaju, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanje državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, in predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašanje prouči in nanj odgovori.

Vprašanje državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, se glasi:

Kakšne so obveznosti Mestne občine Maribor iz naslova koncesijske pogodbe za gradnjo nadomestne krožne kabinske žičnice na Mariborskem Pohorju, sklenjene s Športnim centrom Pohorje, d. o. o., v stečaju?

Obrazložitev:

Mestna občina Maribor (v nadaljevanju: MOMB) in Športni center Pohorje, d. o. o., (v nadaljevanju: ŠCP), v stečaju, sta 31. 8. 2009 sklenila koncesijsko pogodbo za gradnjo nadomestne krožne kabinske žičnice na Mariborskem Pohorju in 28. 10. 2009 aneks št. 1 k tej pogodbi. 16. 10. 2014 se je v ŠCP začel stečajni postopek. Z dnem začetka stečajnega postopka so žičniške naprave v skladu s četrtem odstavkom 32. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb (Uradni list, št. 126/03, 56/13 in 33/14; v nadaljevanju: ZŽNPO) prešle v last koncedenta, torej MOMB.

Družba za upravljanje terjatev bank, d. d., (v nadaljevanju: DUTB), od MOMB terja plačilo obveznosti iz kreditov, ki jih je najel ŠCP, za kar pa ni podlage. MOMB je kvečjemu zavezana za plačilo nadomestila za čas od prenehanja koncesije zaradi uvedbe stečaja do poteka koncesijske pogodbe, o čemer govori četrty odstavek 32. člena ZŽNPO, pri čemer pa pri izračunu višine tega nadomestila prihaja do diametralno nasprotnih stališč. DUTB namreč zahteva, da se višina nadomestila izračuna na podlagi knjigovodske vrednosti žičniških naprav, medtem ko si MOMB prizadeva, da se ta obračuna od tržne vrednosti teh.

Zaradi različnih interpretacij se predlaga, da se razreši vprašanje, kakšne so dejanske obveznosti Mestne občine Maribor iz naslova koncesijske pogodbe za gradnjo nadomestne krožne kabinske žičnice na Mariborskem Pohorju, ki jo je sklenila s Športnim centrom Pohorje, d. o. o., v stečaju.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašanje prouči in v skladu s četrty odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanj v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (30 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 30 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 30. 6. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli pobudo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance v zvezi z dolgotrajnimi denacionalizacijskimi postopki. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2017.

Kratko obrazložitev pobude je podala mag. Marija Lah.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 53. seji 5. 7. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval pobudo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance v zvezi z dolgotrajnimi denacionalizacijskimi postopki, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo prouči in nanjo odgovori.

Pobuda Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, se glasi:

Vlada Republike Slovenije naj pospeši postopke vračila denacionalizacijskih upravičencev, ki so v teku, in z mehanizmi, ki jih ima na voljo, določi skrajni rok, v katerem je še možno vlagati nove denacionalizacijske zahtevke, pri tem pa naj opredeli tudi poseben status tistih zahtevkov, ki so že v postopku obravnave.

Obrazložitev:

Komisija je ob obravnavi Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o slovenskem odškodninskem skladu, s katerim se ureja neodplačen prenos kapitalskih naložb, ki so v lasti Slovenskega državnega holdinga, d. d., v last Republike Slovenije, ugotovila, da je še precejšen del denacionalizacijskih postopkov nezaključenih, ob tem pa je zaradi različnih razlogov mogoče še vedno vlagati nove denacionalizacijske zahtevke, rok za izplačilo zadnjega obroka obveznic iz naslova denacionalizacije pa se je iztekel 1. 6. 2016. Iz obrazložitve predloga zakona izhaja, da znašajo pričakovane obveznosti do denacionalizacijskih upravičencev na osnovi blizu 2000 zahtevkov v zadevah, kjer so zahtevki na različnih stopnjah obravnave, še 144 mio evrov. Komisija meni, da bi, glede na takšno stanje, Vlada morala najti rešitev, s katero bo možno doslej časovno neopredeljen rok, v katerem je še možno vlagati nove denacionalizacijske zahtevke, ustrezno omejiti.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo prouči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (30 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 30 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 4. 7. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli vprašanje državnega svetnika Samerja Khalila v zvezi z južnim delom tretje razvojne osi. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 4. 7. 2017.

Predlagatelj vprašanja Samer Khalil je podal kratko obrazložitev.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 53. seji 5. 7. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval vprašanje državnega svetnika Samerja Khalila v zvezi s terminskim planom izgradnje južnega dela 3. razvojne osi, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanje državnega svetnika Samerja Khalila in predlaga Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za infrastrukturo in DARS, d. d., da vprašanje proučijo in nanj odgovorijo.

Vprašanje državnega svetnika Samerja Khalila se glasi:

Kdaj se bodo začele priprave na 3. in 4. etapo gradnje južnega dela 3. razvojne osi (prikluček Osredek do Pogancev in Malin) in kdaj bo gradnja zaključena?

Obrazložitev:

Na sestanku Odbora za spremljanje aktivnosti za izgradnjo 3. razvojne osi – južni del, ki je bil 22. 6. 2017 v občini Črnomelj, je bilo ugotovljeno, da priprava na 1. in 2. etapo gradnje južnega dela 3. razvojne osi (avtocesta Novo mesto–prikluček Osredek) poteka po predvidenem terminskem planu. Izdeluje se projektna dokumentacija, izbran je tudi inženir za celotni 1. del, v teku je izbiranje izvajalca za pridobivanje zemljišč. Na podlagi informacij predstavnikov Ministrstva za infrastrukturo in DARS, d. d., ki so se udeležili navedenega sestanka, bi lahko bilo gradbeno dovoljenje izdano konec 2018, gradnja pa zaključena do 2022.

V nasprotju s pripravami na 1. in 2. etapo pa se zatika pri 3. in 4. etapi (prikluček Osredek do Pogancev in Malin), saj za ta del projektna dokumentacija sploh še ni naročena. Očitno je, da priprava na 3. in 4. etapo gradnje južnega dela 3. razvojne osi ne bo končana 2019, gradnja pa ne zaključena 2023, kar je bilo obljubljeno ob obisku Vlade v jugovzhodni Sloveniji novembra 2016 in ministra za infrastrukturo v Beli krajini aprila 2017.

Glede na pomen izgradnje ustrezne infrastrukturne povezave Bele krajine z drugimi deli Slovenije je nujno pospešiti dinamiko priprave in same izgradnje 3. in 4. etape južnega dela 3. razvojne osi.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za infrastrukturo in DARS, d. d., da vprašanje proučijo in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanj v roku 30 dni odgovorijo.

Predlog sklepa je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 4. 7. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli pobudo državnega svetnika Alojza Glavača glede dvojezičnega poslovanja državnih organov na lokalni ravni izven narodnostno mešanega območja občin. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 4. 7. 2017.

Predlagatelj pobude Alojz Glavač je podal kratko obrazložitev.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 53. seji 5. 7. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval pobudo državnega svetnika Alojza Glavača glede dvojezičnega poslovanja državnih organov na lokalni ravni, izven narodnostno mešanega območja občin, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudo državnega svetnika Alojza Glavača, in predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo prouči in nanjo odgovori.

Pobuda državnega svetnika Alojza Glavača se glasi:

Predlagamo, da se omogoči možnost izdaje potrdil o upravni overitvi v enaki obliki, kot že obstaja v vseh registrih upravnih notranjih zadev, in ki omogoča izbiro med slovensko in dvojezično verzijo izpisa potrdil. Tehnična rešitev je enostavna in za realizacijo je potreben le minimalni poseg v programsko rešitev (omogočiti je treba le dodatne lokacije izdaje potrdil).

Obrazložitev:

Ugotavljamo, da se je v začetku 2017 kot noviteta uvedlo obvezno dvojezično poslovanje državnih organov na lokalni ravni, izven narodnostno mešanega območja občin. To pa pomeni, da zagotavljanje upravnih overitev strankam, ki prihajajo s slovenskega govornega območja občin in želijo opraviti upravno overitev samo v slovenskem jeziku na sedežu UE Lendava ali na katerem izmed krajevnih uradov (v nadaljnjem besedilu: KU), ki leži na dvojezičnem območju (Dobrovnik, Šalovci, Prosenjakovci), to ni več omogočeno. Uradnik tako nima več možnosti izbire, da bi stranki, ki ne živi na narodnostno mešanem območju in ne razume madžarskega jezika, izdal potrdilo o upravni overitvi le v slovenskem jeziku, čeprav zakonski in podzakonski predpisi določajo obveznost dvojezičnega poslovanja le za dvojezična območja občin. Dvojezično poslovanje je bilo uveljavljeno tudi v bivših občinah in so to obveznost prevzele na novo nastale občine, ki imajo na svojem območju naselja, ki so z občinskimi statuti določena kot narodnostno mešana. Ocenjujemo, da za tako poslovanje ni ustavne in zakonske podlage. Izrazit primer takega poslovanja so upravne overitve istovetnosti dokumentov in podpisov na Upravni enoti Lendava ter Krajevnih uradih Dobrovnik, Šalovci in Prosenjakovci.

Takšno stanje je tako po mnenju stroke kot tudi javnosti diskriminatorno, saj ne zagotavlja enakopravne obravnave oz. enakosti pred zakonom. Glede na navedeno večinski del prebivalstva, tudi tisti, ki ne živijo na narodnostno mešanem območju, ni deležen enakopravne obravnave v primerjavi z drugimi državljani, ki ne živijo na narodnostno mešanem območju občin, saj se npr. upravna overitev zanje lahko opravi izključno v dvojezični obliki.

Iz vsakdanje prakse ugotavljamo, da je za slovensko govoreče prebivalstvo takšna rešitev nesprejemljiva in včasih tudi žaljiva. V knjigi pripomb in pohval ima UE Lendava v zadnjem času vpisanih kar nekaj pritožb strank prav zaradi takšnega načina poslovanja in nasploh je zaznati nestrinjanje s to noviteto. Takšna ureditev oz. poseg ni sorazmeren z zasledovanim ciljem pozitivne diskriminacije manjšine, saj ta posredno posega v pravico slovensko govorečega prebivalstva. Nasprotno pa upravno poslovanje za Slovence ne posega v ustavne in zakonske pravice pripadnikov manjšine. Tako z zagotovitvijo upravne overitve samo v slovenskem jeziku za posameznika iz slovensko govorečega področja ne bi bila ogrožena nobena pravica pripadnikov manjšine.

Dvojezično poslovanje se za stranke, ki prihajajo z dvojezičnih območij, v enostavnih postopkih zagotavlja neposredno v ugotovitvenih postopkih, ko se postopek začne na zahtevo stranke, pa poteka dvojezično le na zahtevo stranke v postopku. Za ta območja je treba izpostaviti dejstvo, da v veliki meri pokrivajo slovensko govoreča območja, kar je še posebej izrazito na sedežu UE Lendava, saj v večinski meri pokriva slovensko govoreče območje; gre za občine Velika Polana, Črenšovci, Odranci, Turnišče in Kobilje, medtem ko so narodnostno mešana območja v občini Lendava in občini Dobrovnik.

Naj na kratko povzamemo še normativni okvir za dvojezično poslovanje:

1. Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16, v nadaljnjem besedilu: Ustava) v 11. členu določa:

»Uradni jezik v Sloveniji je slovenščina. Na območjih občin, v katerih živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, je uradni jezik tudi italijanščina ali madžarščina.«

To pomeni, da se dvoje uradnih jezikov uporablja samo na določenem omejenem območju, kjer živita italijanska oziroma madžarska narodna skupnost. Državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil so na teh območjih s pripadniki teh skupnosti dolžni uradovati v njihovem jeziku.

Obveznost dvojezičnega poslovanja je tako z Ustavo omejena na območje, kjer je s statuti občin določeno oziroma ugotovljeno, da tam prebivajo pripadniki italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti. Izven teh območij pa organi poslujejo v slovenščini, pripadniki teh dveh skupnosti pa lahko uporabljajo svoj jezik in pisavo. Za stranke v postopkih na tem območju, ki prihajajo iz slovensko govorečih območij občin, pa se postopki vodijo v slovenskem jeziku.

2. Zakon o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) v 62. členu določa:

»(1) Upravni postopek se vodi v slovenskem jeziku. V tem jeziku se vlagajo vloge, pišejo odločbe, sklepi, zapisniki, uradni zaznamki in druga pisanja ter se opravljajo vsa dejanja v postopku.

(2) Na območjih občin, kjer sta pri organu poleg slovenskega jezika uradna jezika tudi italijanski oziroma madžarski jezik (v nadaljevanju: jezik narodne skupnosti), upravni postopek teče v slovenskem jeziku in jeziku narodne skupnosti, če stranka v tem jeziku vloži zahtevo, na podlagi katere se postopek začne oziroma če stranka to zahteva kadarkoli med postopkom.

(3) Če so v postopku udeležene tudi stranke, ki niso zahtevale postopka v jeziku narodne skupnosti na način iz prejšnjega odstavka, postopek teče v slovenskem jeziku in jeziku narodne skupnosti.

(4) Kadar organ na območjih občin, kjer je uradni jezik poleg slovenskega jezika tudi jezik narodne skupnosti, odloči brez poprejšnjega zaslišanja stranke, izda odločbo v slovenskem jeziku in jeziku narodne skupnosti, ustno odločbo pa izda v jeziku, ki ga stranka razume.

(5) Pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti imajo v postopku pred organi izven območja, na katerem sta uradna jezika tudi italijanski in madžarski jezik, pravico uporabljati svoj jezik.

(6) Če vloga ni vložena v uradnem jeziku, organ ravna tako, kot je predpisano za ravnanje z nepopolno oziroma pomanjkljivo vlogo.

(7) Stranke in drugi udeleženci postopka, ki ne znajo jezika, v katerem teče postopek ali ga ne more uporabljati zaradi invalidnosti, imajo pravico spremljati potek postopka po tolmaču. Organ jih je dolžan o tem poučiti.«

3. Uredba o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/05, 106/05, 30/06, 86/06, 32/07, 63/07, 115/07, 31/08, 35/09, 58/10, 101/10 in 81/13) v drugem odstavku 223. člena določa:

»(2) Vse sestavine uradnega dokumenta morajo biti natisnjene tudi v italijanskem in madžarskem jeziku, če se uporabljajo na območjih, na katerih živi italijanska oziroma madžarska narodna skupnost.«

Iz navedenih zakonskih in podzakonskih določil jasno izhaja, da je za dvojezično poslovanje relevantno območje občin, na katerih živi italijanska oziroma madžarska narodna skupnost,

nikakor pa ne sedež organa (občina, upravna enota) oziroma izpostave – KU. Enakega mnenja je tudi Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost, ki v dopisu, naslovljenem na Upravno enoto Lendava, z dne 17. 5. 2017, navaja: »Kriterij dvojezičnega poslovanja tako po Ustavi Republike Slovenije kot po zakonih je območje, kjer prebiva manjšina, zato druge okoliščine, npr. pripadnost narodni skupnosti na to ne vplivajo.« Pri tej navedbi se sklicuje na dopis Ministrstva za javno upravo, Službe za boljšo zakonodajo, upravne procese in kakovost, št. 021-226/2015, z dne 15. 12. 2015. Navedeno pomeni, da je drugačno in napačno stališče Ministrstva za javno upravo, ki na koncu istega navedenega dopisa zapiše: »Sedež organa je relevanten za uporabo označevalnih tabel, knjigo pripomb in pohval, potrdila iz uradnih evidenc in potrdila o overitvi«. Sedež organa je po našem prepričanju relevanten le za uporabo označevalnih tabel ter knjigo pripomb in pohval, nikakor pa ne za dvojezično poslovanje v primeru, ko državni organ, organ lokalne skupnosti ali nosilec javnega pooblastila izvaja svoje naloge tudi na območju občin, kjer ne živi italijanska oz. madžarska narodna skupnost.

Na osnovi navedenega ugotavljamo, da je nezakonito izdajanje dvojezičnih potrdil o upravnih overitvah in potrdil iz uradnih evidenc za celotno območje Upravnih enot Izola, Lendava, Koper, Piran ter KU Dobrovnik, KU Šalovci in KU Prosenjakovci, na osnovi obvestila Ministrstva za javno upravo, Službe za upravne enote, ki v dopisu upravnim enotam Izola, Lendava, Koper, Murska Sobota in Piran, št. 010-60/2015 navaja: »Dogovorjeno je bilo, da se zagotovi dvojezičen izpis potrdila o izvedbi upravne overitve za vse stranke ne glede na njihovo etnično pripadnost, in sicer na upravnih enotah, ki imajo sedež na dvojezičnem območju ter krajevnih uradih, ki ležijo na dvojezičnem območju (Upravna enota Murska Sobota)«. V Ustavi in zakonskih in podzakonskih predpisih Republike Slovenije se uporaba dvojezičnosti ne veže na obravnavano območje, ki ga pri svojem delovanju pokriva državni organ, organ lokalne skupnosti ali nosilec javnega pooblastila, ampak se kot kriterij dvojezičnega poslovanja povsod navaja dvojezično območje občin. Organ, ki ima sedež na dvojezičnem območju občin, mora zagotoviti dvojezično poslovanje za stranke, ki živijo na dvojezičnem območju.

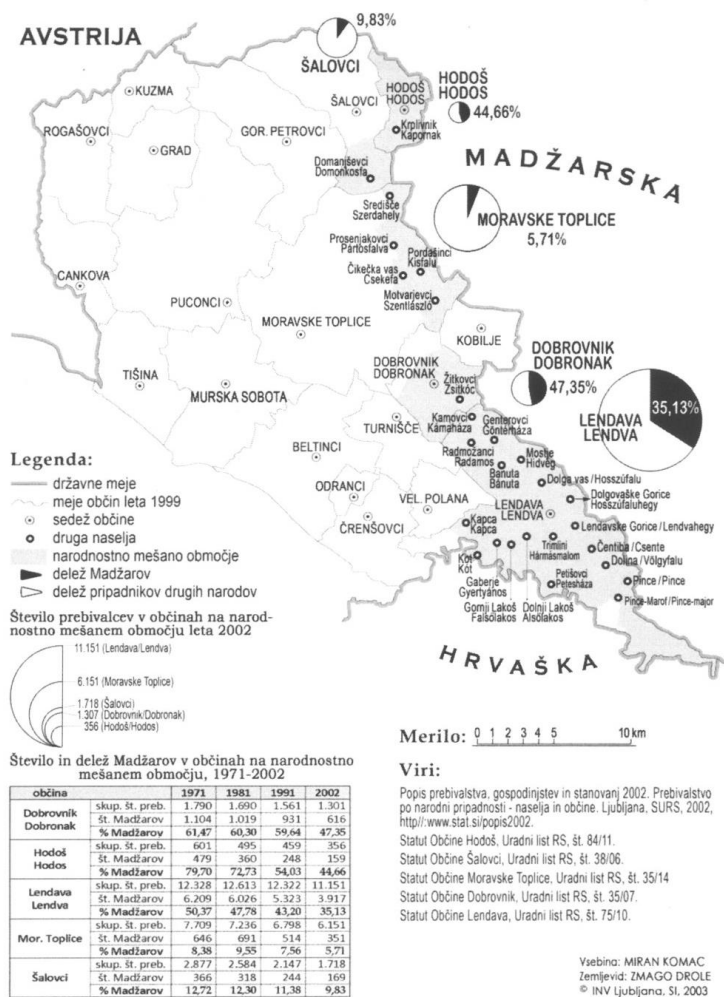
Na podlagi navedenega zato predlagamo, da se omogoči možnost izdaje potrdil o upravnih overitvah v enaki obliki, kot že obstaja v vseh registrih upravnih notranjih zadev, ki omogočajo izbiro med slovensko in dvojezično verzijo izpisa potrdil. Tehnična rešitev je enostavna in za realizacijo je potreben le minimalni poseg v programsko rešitev (omogočiti je treba le dodatne lokacije izdaje potrdil).

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo prouči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Priloga:

Slika 1. Zemljevid narodno mešanega in slovensko govorečega območja v Prekmurju

Predlog sklepa je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 16. 6. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Vlade Republike Slovenije na vprašanji Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide glede zagotovitve ustreznih pogojev za kakovostno delovanje in izvajanje zakonsko določenih nalog zagovornika načela enakosti.

- - -

Po elektronski pošti 22. 6. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Vlade Republike Slovenije na vprašanje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance v zvezi z delovanjem Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in za odlaganje radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško in potekom dela meddržavne komisije.

- - -

3. točka dnevnega reda:

– **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-K) – druga obravnava, EPA 1930-VII**

Predlog zakona je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 21. 4. 2017 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem. Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2017.

Besedo je imela Milojka Kolar Celarc, ministrica za zdravje, kot predstavnica predlagatelja zakona.

Poročevalec Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide mag. Peter Požun je pojasnil stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 53. seji 5. 7. 2017 na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 23/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-K) – druga obravnava

Državni svet predlog zakona **podpira**.

Državni svet ugotavlja, da se rešitve v Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-K), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po rednem postopku predložila Vlada Republike Slovenije, nanašajo na sedem različnih vsebinskih sklopov (izdaja dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti (določitev pogojev in postopka izdaje dovoljenja ter razlogi in postopek za odvzem dovoljenja – poenoteno za vse izvajalce zdravstvene dejavnosti, ne glede na statusno obliko); koncesije (uvedba sistema, ki bo omogočil podeljevanje koncesij na transparenten in enoten način; podeljevanje zgolj v primerih, ko javni zdravstveni zavodi določenih storitev ne morejo izvajati oziroma jih ne morejo izvajati v potrebnem obsegu; podeljevanje za obdobje 15 let, z možnostjo podaljšanja za nadaljnjih 15 let; strateško načrtovanje na podlagi sprejema koncesijskega akta; nadzor nad delom koncesionarjev); izvajanje zdravstvene dejavnosti s strani socialnovarstvenih zavodov in zavodov za usposabljanje in izobraževanje otrok in mladostnikov z motnjami v duševnem in telesnem razvoju (zagotovitev pravnih podlag za opravljanje in financiranje zdravstvene dejavnosti v njihovem okviru); dopolnitev ureditve dela zdravstvenih delavcev izven javnih zdravstvenih zavodov oziroma drugih javnih zavodov, ki opravljajo zdravstveno dejavnost; implementacija Direktive 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu (določitev sedeža izvajalca zdravstvene storitve, v primeru da se slednja izvede v obliki tele-medicine); pripravništvo zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev (poenoteno na šest mesecev), oglaševanje zdravstvene dejavnosti (prepoved

zavajajočega, nedostojnega oziroma nedovoljenega primerjalnega oglaševanja) ter nadzor nad izvajanjem zdravstvene dejavnosti (celovita ureditev področja nadzorov (notranji, strokovni, upravni, inšpekcijski), možnost povezovanja različnih vrst nadzorov (sistemski nadzor), določitev zakonskih podlag za delo inšpekcijskih organov (nosilni organ Zdravstveni inšpektorat RS) ter možne izreke ukrepov)) z namenom ohranjanja in krepitev zdravstvenega sistema, ki temelji na javni zdravstveni službi, ter zagotavljanja kakovosti in strokovnosti izvajanja zdravstvene dejavnosti. Predlog zakona po navedbah predlagatelja temelji na osnovnih načelih zdravstvenega varstva (zagotavljanje kakovostne zdravstvene obravnave, univerzalnost, solidarnost zdravstvenega zavarovanja, humanost, pravična dostopnost in ekonomska vzdržnost). Osnovno vodilo predloga zakona je, da zdravstvene storitve ne smejo biti tržno blago in morajo biti javno dostopne.

Državni svet je bil seznanjen s stališči različnih deležnikov, ki so na seji pristojne Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v največji meri podprli predlog zakona ter podali nekaj predlogov in pripomb za morebitne spremembe ali dopolnitve posameznih določb. Negativno stališče do predloga zakona je zavzela zgolj Zdravniška zbornica Slovenije, ki v imenu Koordinacije zdravniških organizacij meni, da bo predlog zakona prinesel objektivno slabše pogoje za delovanje javne zdravstvene službe, da je koncept, na katerem je predlog zakona zastavljen, napačen, ter da bodo predlagane rešitve prinesle podaljšanje čakalnih dob za diagnostične in terapevtske storitve na sekundarnem nivoju, zmanjšanje dostopnosti prebivalcev manjših krajev do osebnega zdravnika, osiromašenje zasebnih vlaganj v delovanje zdravstvene službe ter še dodatno spodbudile odhod mladih zdravnikov v tujino.

Državni svet ugotavlja, da rešitve, ki jih Zdravniška zbornica Slovenije navaja kot alternativo, temeljijo na dojemanju izvajanja zdravstvene službe kot službe splošnega gospodarskega pomena na podlagi konkurence in vnosa tržnih pravil delovanja v sistem zdravstvene dejavnosti, kar je ravno nasprotno od izhodišč predlagatelja, ki v predlogu zakona določa, da se javna zdravstvena služba izvaja kot negospodarska dejavnost splošnega pomena (javna zdravstvena služba, ki se izvaja na podlagi financiranja iz javnih sredstev, z omejenimi elementi konkurenčnosti). Pri zdravstveni dejavnosti namreč ne gre za ponujanje blaga in storitev na trgu v smislu konkuriranja drugim akterjem na trgu, ampak za zagotavljanje ene izmed temeljnih socialnih pravic na področju zdravstva, ki je zapisana tudi v Ustavi RS. Torej za dejavnost socialne narave, ki jo tudi EU definira kot negospodarsko dejavnost. Tudi sam način financiranja, ki se v okviru javne zdravstvene mreže v pretežni meri (več kot 60-odstotno) zagotavlja iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, ter delovanje javne zdravstvene mreže po načelu solidarnosti nakazujejo na to, da izvajalce zdravstvene dejavnosti v Sloveniji ne moremo enačiti s podjetji in njihovega delovanja obravnavati kot gospodarsko dejavnost.

Državni svet je v svojih razpravah o zdravstvenem sistemu že večkrat poudaril nasprotovanje vnosu neoliberalnih in izrazito tržnih konceptov v sistem zdravstvenega varstva, zato tudi tokrat zagovarja dostopno in kakovostno javno zdravstvo, ustrezen nadzor nad izvajalci v njegovem okviru in jasno razmejitev pravic ter obveznosti med zasebnim in javnim. Hkrati poudarja, da zdravstvo ni tržna dobrina, ampak osnovna človekova pravica, in da je država v skladu z Ustavo RS dolžna državljanom zagotavljati dostopno javno zdravstvo.

Zdravniška zbornica Slovenije izrecno nasprotuje določbam o odgovornem nosilcu zdravstvene dejavnosti (3.a člen), pri čemer izpostavlja, da gre za nepravilno ureditev kar se tiče mladih zdravnikov specialistov, ki naj po koncu specializacije zaradi predlaganega pogoja petih let delovnih izkušenj na strokovnem področju ne bi mogli pridobiti dovoljenja za samostojno opravljanje zdravstvene dejavnosti. Državni svet v zvezi z navedenim ugotavlja, da je prišlo do napačne interpretacije zakonskih določb, kar se je izkazalo v razgovorih predlagatelja s predstavniki mladih zdravnikov. Predlog zakona namreč po pojasnilih predlagatelja ne predvideva prepovedi samostojnega opravljanja zdravstvenih storitev za mlade zdravnike specialiste in druge zdravstvene delavce in sodelavce, ter jim, poleg

opravljenega študijskega programa, specializacije in pridobitve licence, ne nalaga dodatnega uvajanja v samostojno delo ali neke vrste nadzornega zdravnika, ki bi bdel nad njihovim delom. Pogoj petih let delovnih izkušenj na strokovnem področju, za katerega se izdaja dovoljenje za opravljanje zdravstvene dejavnosti, se namreč uvaja zgolj za odgovornega nosilca zdravstvene dejavnosti, ki je oseba, brez katere se ne more pridobiti dovoljenja za opravljanje posamezne zdravstvene dejavnosti. To bo tisti izvajalec - zdravstveni delavec, ki bo izvajal določeno zdravstveno dejavnost in bo hkrati odgovoren za celoten delovni proces izvajanja posamezne zdravstvene dejavnosti, torej tisti, ki bo odgovoren za varno in kakovostno izvajanje zdravstvene dejavnosti. Če je pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti zaposlena vsaj ena takšna oseba, potem lahko zdravstvene storitve v okviru omenjene zdravstvene dejavnosti samostojno izvajajo tudi ostali zdravstveni delavci in sodelavci, četudi nimajo pet let delovnih izkušenj na strokovnem področju, za katerega se izdaja dovoljenje odgovornemu nosilcu zdravstvene dejavnosti.

Odgovorni nosilec torej v skladu z razlago predlagatelja ni oseba, ki bi posegala v odnos med pacientom in zdravnikom, ampak oseba, ki je zaradi svojih strokovnih izkušenj sposobna prevzeti odgovornost za to, da bo izvajanje posamezne vrste zdravstvene dejavnosti ustrezno organizirano, da bodo zagotovljeni ustrezni prostori in oprema, da bodo dejavnost izvajali ustrezno usposobljeni kadri, da bodo poslovni procesi ustrezno urejeni itd. Zdravnik torej, ne glede na omenjeno zahtevo za pridobitev dovoljenja za opravljanje zdravstvene dejavnosti, po pridobitvi licence ostaja nesporni nosilec opravljanja zdravstvenih storitev v okviru opravljanja posamezne zdravstvene dejavnosti.

Omenjeni pogoj petih let bi se lahko izkazal kot ovira tudi v primeru manjših zdravstvenih zavodov, v katerih posamezno vrsto zdravstvene dejavnosti izvaja zgolj en zdravnik, ki bo torej moral istočasno izpolnjevati tudi pogoje za nosilca zdravstvene dejavnosti. Če bi bil to mlad zdravnik brez petih let strokovnih izkušenj v okviru posamezne zdravstvene dejavnosti, ne bi mogel prevzeti vloge odgovornega nosilca zdravstvene dejavnosti. Posledično pristojno ministrstvo napoveduje rešitev navedene problematike tako, da bi se rok, v katerem morajo izvajalci posamezne zdravstvene dejavnosti izpolniti pogoj določitve odgovornega nosilca zdravstvene dejavnosti, podaljšal s trenutno predvidenih šestih mesecev na tri leta. Glede na trenutni trend razpisovanja specializacij ministrstvo ocenjuje, da ob takšnih pogojih tudi pri manjših zdravstvenih zavodih ne bi smelo prihajati do prej opisanih težav.

Državni svet je bil seznanjen tudi s stališčem Združenja zdravstvenih zavodov Slovenije, ki predlog zakona podpira, saj meni, da odpravlja precej dosedanjih nejasnosti v zakonu. Prav tako meni, da je zgolj javno zdravstvo tisto, ki lahko zagotovi kakovostne in varne zdravstvene storitve, v skladu z vrednotami solidarnosti, dostopnosti in pravičnosti, kar utemeljujejo s težavami, ki se kažejo na področju zobozdravstva. Združenje podpira natančnejšo opredelitev področja koncesij, še zlasti pogoj, da se koncesijo lahko podeli zgolj v primeru, če javni zdravstveni zavod ne more zagotoviti izvajanja zdravstvene dejavnosti v obsegu, kot je določeno z mrežo javne zdravstvene službe oziroma če ne more zagotoviti dostopnosti zdravstvenih storitev, ki jo določa mreža javne zdravstvene službe. Pri slednjem poziva k natančnejši opredelitvi pojma »dostopnost«. Prav tako podpira pristop, da se koncesija podeli na podlagi potrebe, ki izvira iz javne mreže opravljanja zdravstvenih storitev in ne iz želje posameznika, kot se je pogosto dogajalo do zdaj, ter prepoved dedovanja ali prodaje koncesije. Kot ustrezen ocenjuje tudi pogoj predhodno sklenjene pogodbe med koncesionarjem in javnim zdravstvenim zavodom glede obsega in vrst sodelovanja z namenom zagotovitve izvajanja neprekinjenega zdravstvenega varstva. Združenje kot dobro ocenjuje tudi izenačitve zaposlenih pri koncesionarjih z zaposlenimi v javnih zdravstvenih zavodih.

Državni svet se je seznanil tudi s stališčem Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornica-Zveza), ki poudarja pomen kakovostnega, humanega, učinkovitega in vsem dostopnega zdravstvenega varstva. Ključna se ji zdi ohranitev zdravstvenih domov, ki

omogoča, da bodo slednji tudi na demografsko ogroženih območjih še vedno lahko opravljali vso zakonsko opredeljeno dejavnost. Podpira tudi nov način urejanja koncesij (podeljevanje na podlagi potreb po zdravstvenih storitvah in ne stihijsko; neogrožanje dela javnih zdravstvenih zavodov, jasna razmejitev izvajanja storitev v okviru javne zdravstvene mreže od zasebne dejavnosti; večji nadzor), določitev pogoja odgovornega nosilca zdravstvene dejavnosti ter vse pogoje, ki so povezani s podelitvijo omenjenega statusa. Zbornica-Zveza kot pomemben ocenjuje predvsem pogoj v zvezi s pravnomočno obsodbo zaradi naklepnega kaznivega dejanja ali kaznivega dejanja, storjenega iz malomarnosti zoper življenje in telo, ter določbe v zvezi s pridobitvijo mnenja pristojne zbornice ali strokovnega združenja glede kršitev etičnega kodeksa ali uvedbe drugih postopkov pred organi omenjene zbornice ali združenja (druga alineja petega odstavka 3.a člena predloga zakona). Zbornica-Zveza je namreč tovrstna mnenja izdajala že zdaj, v zvezi s postopki podeljevanja koncesij za zdravstveno nego, a zgolj v nezavezujoči obliki, zato podpira zakonsko ureditev tega področja.

Zbornica-Zveza podpira tudi urejanje področja izvajanja zdravstvene dejavnosti v t. i. nezdravstvenih zavodih in večji nadzor nad njim, saj gre za področje, v okviru katerega zdravstvena nega do zdaj ni bila ustrezno urejena (v okviru strokovnih nadzorov so bile ugotovljene skrb zbujajoče razmere v socialno-varstvenih zavodih, med drugim tudi kadrovska podhranjenost, kar ne zagotavlja kakovostne in varne oskrbe). Podporo pa izraža tudi učinkovitejšemu izvajanju strokovnega nadzora s svetovanjem, ki bo izvajalcu zdravstvene dejavnosti omogočil izrek ukrepov za izboljšanje sistema ali procesa, pri katerem bodo ugotovljene določene pomanjkljivosti. Pri tem Zbornica-Zveza predlaga, da se izraz »napaka« v povezavi z izvajanjem posamezne vrste nadzora (28. in 29. člen predloga zakona) nadomesti z izrazom »pomanjkljivost«, saj meni, da je to ustreznejši izraz (napaka je posledica pomanjkljivosti, zato se med postopkom nadzora njen nastanek z odpravo pomanjkljivosti še da preprečiti). Polno podporo pa daje tudi rešitvam statusa medicinskih sester in zdravstvene nege, ki se po 15 letih končno urejajo.

Ministrstvo za zdravje v zvezi z nadzorom pojasnjuje, da so bile v veljavnem zakonu že zdaj opredeljene različne vrste nadzora (strokovni, notranji), ki so se tudi izvajale, manjkale pa so ustrezne podlage za izvajanje inšpekcijskega nadzora. Uvedbo slednjih pozdravlja Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije, ki bo v skladu z določbami o inšpekcijskem nadzoru, poleg ostalih inšpekcijskih organov, prevzel velik del nalog zunanjega inšpekcijskega nadzora. Inšpektorat opozarja, da se je do zdaj pri svojem delu soočal s situacijami, v katerih se je moral zaradi pomanjkanja zakonskih podlag za ukrepanje izrekat kot nepristojen za njihovo ureditev. Prav tako še posebej poudarja, da bistvo inšpekcijskega nadzora ni prekrškovno ukrepanje, ampak upravno ukrepanje, na podlagi katerega se z ureditvenimi odločbami doseže zakonito stanje. Pri tem izpostavlja pester nabor dodatnih pooblastil za upravno odločanje, v smislu prepovednih norm oziroma sankcioniranja slednjih, ki predstavlja pomembno pridobitev nove zakonodaje. Po mnenju inšpektorata je nujno zagotoviti pravno varnost tako za zavezance kot uporabnike sistema, prav tako je pomembno, da je pri izrekanju glob zaradi prekrškov jasno določeno, kdo je zavezan za vodenje postopka. Do zdaj namreč v zakonu to ni bilo opredeljeno.

Inšpektorat dodatno opozarja, da se je zelo verjetno skozi leta zaradi ovir pri izvajanju inšpekcijskega nadzora nabralo določeno število nepravilnosti pri posameznih izvajalcih zdravstvene dejavnosti, kakšen je obseg teh nepravilnosti pa se bo, če ne prej, pokazalo ob preteku vseh z zakonom predvidenih prehodnih obdobji za pridobitev dovoljenj za izvajanje zdravstvene dejavnosti oziroma določb o opravljanju javne zdravstvene službe.

Kot enega izmed pomembnejših elementov nadzora inšpektorat navaja oglaševanje zdravstvenih storitev, ki ga ocenjuje kot zelo pereče področje, na katerem do zdaj ni mogel učinkovito ukrepati. Oglaševanje zdravstvenih storitev in nujnost njegovega omejevanja kot zelo pomembno prepoznava tudi Državni svet. Še zlasti poudarja pomen ozaveščanja in informiranja uporabnikov zdravstvenih storitev, s čimer bi se jih opolnomočilo z vidika lažjega

odločanja o ponujenih zdravstvenih storitvah. Slednje se zlasti pri zasebnih izvajalcih zdravstvenih storitev pogosto ponuja bolj iz pridobitnih nagibov (večanje prihodkov) kot pa iz resnične potrebe, ki izhaja iz zdravstvenega stanja posameznika. Pri tem Državni svet dodatno opozarja na neenakopraven položaj različnih skupin izvajalcev zdravstvenih storitev, saj imajo, na primer, zasebni izvajalci zdravstvenih storitev možnost izbirati, katere storitve bodo opravljali, medtem ko so javni zdravstveni zavodi zavezani opraviti tudi tiste storitve, ki sicer zasebnih izvajalcev ne zanimajo, bodisi zaradi velikih stroškov, ki so z njimi povezani, bodisi zaradi zahtevnosti njihove izvedbe.

Državni svet ugotavlja, da Zavod za zdravstveno varstvo Slovenije (ZZVS), kot glavni financer zdravstvenih storitev, predlog zakona in njegove ključne cilje (uvvedbo dovoljenj za opravljanje dejavnosti, ureditev področja koncesij in izvajanja javne zdravstvene službe s strani nezdravstvenih zavodov) podpira, saj meni, da bo razrešil veliko težav, ki se pojavljajo v praksi. Predlaga pa določene spremembe, in sicer ureditev poenotenja pravil glede izdaje soglasja ZZVS kot pogoja v vseh primerih, v katerih bi širitev mreže javne zdravstvene službe vplivala na proračun ZZVS (torej nujnost podaje soglasja ZZVS tudi v primeru podaljšanj koncesij in pri izdaji odločbe o opravljanju javne zdravstvene službe za nezdravstvene zavode, kjer se v predlogu predvideva zgolj institut pozitivnega oz. predhodnega mnenja ZZVS). Po mnenju ZZVS naj bi soglasje nujno zajemalo predmet soglasja, kot obvezna sestavina vloge za izdajo soglasja naj bi se navedla ocena finančnih posledic na sredstva obveznega zdravstvenega zavarovanja, prav tako pa bi se moral v vseh primerih navesti rok za izdajo soglasja. ZZVS opozarja tudi na nekaj odprtih vprašanj v zvezi z urejanjem zdravstvenih storitev v nezdravstvenih zavodih in pojasnjuje, da je pričakoval še več posegov v veljavno zakonodajo in torej pripravo popolnoma novega zakona in ne zgolj novele.

Nekaj pripomb ZZVS sovpada tudi z relativno obsežnimi pripombami Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, v zvezi s katerimi pristojno ministrstvo pojasnjuje, da so omejene pripombe v večji meri nomotehnične narave ter da bodo izpostavljene dileme odpravljene s predlogi amandmajev v času druge obravnave predloga zakona na seji matičnega delovnega telesa Državnega zbora. Državni svet pri tem ugotavlja, da je slednji na 24. seji 27. 6. 2017 prekinil obravnavo aktualnega predloga zakona pred razpravo in odločanjem o amandmajih in jo bo nadaljeval na eni izmed prihodnjih sej. Ministrstvo za zdravje je na seji pristojne Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide napovedalo tudi pripravo natančnejših pojasnil glede posameznih odločitev za uporabo specifičnih izrazov ali konceptov pri pripravi predloga zakona, med drugim naj bi bila podrobneje pojasnjena tudi definicija javne zdravstvene službe kot negospodarske dejavnosti splošnega pomena.

Državni svet ugotavlja, da sta se s predlogom zakona kot zainteresirani delovni telesi seznanili tudi Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter Interesna skupina lokalnih interesov, ki sta, navkljub podpori ureditvi področja koncesij, predlogu zakona nasprotovali. Kot ključne argumente sta navedli zgolj parcialno urejanje področja zdravstvenega varstva in pozvali k hkratni vložitvi celotnega paketa zdravstvene zakonodaje v zakonodajno proceduro. Menili sta tudi, da potrebujemo bolj ambiciozno zdravstveno reformo, ki bo v prvi vrsti doprinesla k zmanjšanju čakalnih vrst in izboljšala ter zagotovila (vsaj približno) enako dostopnost do zdravstvenih storitev vsem prebivalcem Slovenije, kar po njunem mnenju trenutno ni zagotovljeno. Opozorili sta tudi na to, da načrtovana zdravstvena reforma ne zmanjšuje obveznosti občin iz naslova plačila pravic iz zdravstvenega zavarovanja ter da je bila ponekod (npr. na Ptuj) lokalna skupnost prisiljena sama zbrati sredstva za izgradnjo urgentnega centra. Opozarjata tudi, da so javni zdravstveni zavodi v bolj oddaljenih krajih kadrovsko podhranjeni (trenutno pereče pomanjkanje zdravnikov specializantov v zasavskem urgentnem centru), za kar naj bi bila kriva dosedanja politika podeljevanja specializacij zdravnikom, ter da pomanjkanje kadra slabša določene težave (npr. čakalne vrste) v zdravstvu. Državni svet ugotavlja, da se je pristojna Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide seznanila z vsebino pripomb zainteresirane komisije in interesne skupine, a da se do njih ni posebej

opredelila, saj se jih večina ni nanašala na vsebino aktualnega predloga zakona, ampak drugo zakonodajo s področja zdravstva, ki pa je še v pripravi.

Državni svet kot ključno novost v zakonodaji na področju zdravstvene dejavnosti prepoznava uvedbo instituta dovoljenja za delo, saj bo slednji v sistem vnesel načelo enakosti za vse izvajalce zdravstvenih storitev; tako za javne zdravstvene zavode kot za koncesionarje in zasebnike. S tem je povezano tudi vprašanje določitve odgovornega nosilca dejavnosti, ki je v temelju prav tako namenjeno skrbi za odgovorno, kakovostno in učinkovito delo izvajalcev zdravstvene dejavnosti.

Državni svet nadalje ugotavlja, da eno od najpomembnejših rešitev predloga zakona predstavlja tudi sistemska ureditev možnosti nadaljevanja opravljanja aktivnosti in kompetenc na delovnem mestu diplomirane medicinske sestre za medicinske sestre/medicinske tehnike s srednješolsko izobrazbo. Kot opozarja Konfederacija sindikatov Slovenije PERGAM, medicinske sestre s srednješolsko izobrazbo pogosto opravljajo delo diplomiranih medicinskih sester, a za to ne prejmejo ustreznega plačila in nimajo urejenega statusa (v preteklosti ga je vsak zdravstveni zavod urejal po svoje in ad hoc). Po mnenju sindikata PERGAM bodo predlagane rešitve prispevale k izboljšanju razmer v zdravstvenih timih, v katerih je do zdaj prihajalo do situacij, ko so člani teh timov za enako vrsto dela prejeli različno plačilo. Predlaganim prehodnim določbam 37. člena predloga zakona poleg Konfederacije sindikatov Slovenije PERGAM izrekajo podporo tudi Zveza Svobodnih sindikatov Slovenije, Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije, Zbornica zdravstvene in Babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije ter Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (s pripombo, da bi bilo treba realno oceniti posledice te ureditve na javna finančna sredstva). Vsi poudarjajo dolgoletne napore za ureditev omenjenega področja in velik pomen sprejema omenjenih zakonskih določb. Podporo slednjim izreka tudi Državni svet.

Državni svet je bil seznanjen tudi z opozorili Sindikata delavcev v zdravstveni negi, ki poudarja pomen javnega zdravstva in navaja slabe izkušnje s koncesionarji, ki na začetku sicer izpolnijo pogoje za pridobitev koncesije, v nadaljevanju izvajanju zdravstvene dejavnosti pa velikokrat ne sledijo pravilom opravljanja zdravstvenih storitev, zato podpira uvedbo ustreznega nadzora na tem področju.

Za okrepitev nadzora nad delom koncesionarjev na podlagi strogih kriterijev in možnosti odvzema dovoljenja za opravljanje zdravstvene dejavnosti v primeru resnih kršitev se je zavzel tudi Državni svet, prav tako tudi za bolj dosledno podeljevanje koncesij. Pri tem Državni svet ugotavlja, da so bila na seji pristojne Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide izražena različna stališča glede predvidenega trajanja koncesije, ki je urejena v 15. členu predloga zakona - predstavnikom delodajalcev se obdobje 15 let z vidika povrnitve investicije zdi kratko, predstavniki delojemalcev pa se zavzemajo za ureditev, po kateri bi se koncesije podeljevale za največ 15 let. Predstavniki delojemalcev so dodatno predlagali še nekaj dodatnih sprememb predlaganih določb (koncedent tako na primarni kot sekundarni ravni naj bo Ministrstvo za zdravje; koncesijski akt naj tako na primarni kot sekundarni ravni sprejme Ministrstvo za zdravje po pridobitvi mnenja lokalne skupnosti; merilo za izbiro koncesionarja naj bo tudi mnenje uporabnikov itd.). Dodatno predlagajo tudi, da ZZSZ obveže vse izvajalce zdravstvenih storitev v okviru javne zdravstvene službe, da čakalnice opremijo z obvestili o standardnih pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Slednje bi pripomoglo k boljšemu informiranju zavarovancev v primerih, ko pacient lahko izbira med standardnimi storitvami in tistimi, za katere je treba doplačati.

Del članov Državnega sveta je izrazil pričakovanje hkratne vložitve celotnega paketa zdravstvene zakonodaje v zakonodajno proceduro, saj menijo, da bi samo tako lahko dobili vpogled v spekter vseh rešitev, ki naj bi pripomogle k izboljšanju delovanja celotnega sistema. Kot nasprotno mnenje je bilo poudarjeno, da je na tako kompleksnem področju

težko pričakovati, da se bo celotno maso zakonodajnih rešitev lahko obravnavalo v enem paketu ter da je s tega vidika sprejemljiva in realnejša obravnava po delih. Prav tako je bilo podano mnenje, da si ne bi smeli privoščiti, da zaradi določenih parcialnih interesov predlagane zakonodajne spremembe na tem področju spet ne bi doživele epiloga, saj se po 25 letih zastojev na posameznih segmentih zdravstvene dejavnosti končno uvaja red.

Državni svet ugotavlja, da so bodisi v pripravi bodisi tik pred vložitvijo ali že v zakonodajni proceduri tudi druge spremembe zakonodaje na tem področju (pacientove pravice, zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, zdravniška služba ter napovedani zakon o upravljanju in vodenju zdravstvenih zavodov), ki bodo vsaka v svojem delu lahko pripomogle k celovitim spremembam na področju zdravstva. Pri tem kot neprimerno ocenjuje strašenje ljudi z morebitnim kolapsom zdravstvenega sistema, saj slednje ni niti utemeljeno niti produktivno.

Državni svet se zaveda zahtevnosti in kompleksnosti področja, ki ga ureja predlog zakona. Pri tem ugotavlja, da se bo zdravstvena stroka morala soočiti s posledicami dopuščanja dosedanjega načina delovanja zdravstvenega sistema ter še enkrat poudarja, da so vsi predstavniki zdravstvene stroke, ki so bili prisotni na seji pristojne Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, z izjemo predstavnice interesov zdravnikov, predlogu zakona izrazili podporo. Državni svet posledično pričakuje, da se bo med zakonodajnim postopkom v čim večji meri upoštevalo nekatere njihove dodatne predloge popravkov, dopolnitev ali sprememb predlaganih zakonskih rešitev, ki lahko pripomorejo k izboljšanju predlaganih zakonskih določb.

Predlog mnenja je bil sprejet (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 15 jih je glasovalo za, 7 pa jih je bilo proti).

4. točka dnevnega reda:

– **Predlog zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (ZOPOPP) – druga obravnava, EPA 1897-VII**

Predlog zakona je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 14. 4. 2017 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo Odbora Državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino z Dopolnjenim predlogom zakona so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 3. 7. 2017.

Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 3. 7. 2017.

Besedo je imela dr. Jasna Murgel, poslanka Državnega zbora, kot predstavnica predlagatelja zakona.

Poročevalec Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport dr. Zoran Božič je pojasnil stališče komisije.

Razpravljal je mag. Peter Požun.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 53. seji 5. 7. 2017, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M N E N J E

k Dopolnjenemu predlogu zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (ZOPOPP) - druga obravnava

Državni svet **podpira** dopolnjen predlog zakona.

S predlogom zakona se nadgrajujejo storitve zdravstva in socialnega varstva ter vzgoja in izobraževanje za otroke s posebnimi potrebami, otroke z rizičnimi dejavniki in njihove družine v celotnem predšolskem obdobju. S posebnim zakonom naj bi se okrepila zgodnja pomoč pri razvoju omenjene skupine otrok in spodbudilo ukrepe, s katerimi bi omogočili okolje in pogoje za razvoj otrok v otrokovem najoptimalnejšem razvojnem obdobju, od rojstva do vstopa v vzgojno-izobraževalni sistem. Zakon naj bi zmanjšal verjetnost institucionalizacije otrok s posebnimi potrebami po dopolnjenem 18. oz. 26. letu starosti oz. omogočil razvoj njihovih sposobnosti za samostojnejše življenje. Zakon naj bi omogočil večjo aktivno vključenost staršev in družin pri skrbi za otroke ter zagotovil stalno in enako dostopno pomoč vsem otrokom in družinam.

Zakonske rešitve temeljijo na preoblikovanju razvojnih ambulant v centre za zgodnjo obravnavo otrok s posebnimi potrebami in otrok z rizičnimi dejavniki v okviru javno dostopne in regionalno razporejene mreže. Zakon opredeljuje organiziranost teh centrov, vrste in obseg storitev zgodnje obravnave, določa izvajalce storitev zgodnje obravnave in način njihove koordinacije z družinami pri zagotavljanju informacij in pomoči, določa način prepoznavanja in napotitve v omenjene centre, opredeljuje sestavo multidisciplinarnih timov in njihove naloge, določa vsebine za oblikovanje individualnega načrta pomoči družinam ter usmerja povezovanje centrov za zgodnjo obravnavo s strokovnim osebjem v vrtcih in centrih za socialno delo. Predlog zakona obenem ukinja postopke usmerjanja predšolskih otrok.

Državni svet ugotavlja, da je predlog zakona nastal na podlagi dolgoletnih prizadevanj staršev, družin, rejnikov in prizadevnih posameznikov, povezanih v številne civilne organizacije, ki se zavzemajo za sistemsko in celovito opredelitev pogojev ter okolij za čim bolj optimalen razvoj otrok s posebnimi potrebami in otrok z rizičnimi dejavniki od rojstva do vstopa v šolo. Obenem ugotavlja, da so pri nastajanju predloga zakona usklajeno sodelovali tako pristojno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport kot tudi ministrstvi, pristojni za zdravstvo ter družino, socialne zadeve in enake možnosti, ter da je s finančnimi posledicami uveljavitve novih zakonskih rešitev seznanjeno tudi ministrstvo, pristojno za finance.

Državni svet podpira celovitost organiziranja strokovnih služb s področja vzgoje, zdravstvene in socialne oskrbe, ki se povezujejo v skrbi za vzpostavitev pogojev in izvajanje storitev zgodnje obravnave v prid razvoju otrok s posebnimi potrebami, vključno z nudenjem pomoči njihovim staršem in družinam.

Državni svet posebej izpostavlja pomen oblikovanja strokovnih timov, v katere morajo biti poleg strokovnjakov z različnih področij vključeni tudi starši oz. skrbniki ter druge osebe z izkušnjami glede skrbi za otroke s posebnimi potrebami in pomoči njihovim staršem in družinam. Državni svet zato poudarja pomen vloge staršev pri aktivnem sooblikovanju pomoči otrokom s posebnimi potrebami in otrokom z rizičnimi dejavniki ter njihovo pravico do informiranosti o napredku otrok. S tem se povečuje samozavest in zmogljivost staršev pri

zadovoljevanju posebnih potreb otrok, krepi njihova skupna pripravljenost na kasnejše izobraževanje, kar omogoča razvoj sposobnosti otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami za čim bolj samostojno življenje.

* * *

Državni svet še ugotavlja, da je Odbor Državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino ob obravnavi predloga zakona 30. 6. 2017 na podlagi nekaterih pripomb Vlade in Zakonodajne-pravne službe Državnega zbora sprejel amandmaje, ki bolj jasno opredeljujejo izhodišča za postavitev predstavnika družine, ki sodeluje z multidisciplinarnim timom, urejajo financiranje razvojnih oddelkov, zagotavljajo fizično pomoč otrokom ter določajo pristojnosti pri preoblikovanju razvojnih ambulant v centre za zgodnejšo obravnavo med ministrstvom, pristojnim za zdravstvo, ministrstvom, pristojnim za izobraževanje, in ministrstvom, prosojnim za socialne zadeve.

Predlagano mnenje je bilo sprejeto (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

5. točka dnevnega reda:

– **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestninjenju (ZCestn-A) - skrajšani postopek, EPA 2017-VII**

Predlog zakona je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 2. 6. 2017 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem. Poročilo Odbora Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor z Dopolnjenim predlogom zakona so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 3. 7. 2017.

Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 3. 7. 2017.

Besedo je imela mag. Darja Kocjan, generalna direktorica za kopenski promet na Ministrstvu za infrastrukturo, kot predstavnica predlagatelja zakona.

Poročevalec Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Jernej Verbič je pojasnil stališče komisije.

Razpravljala sta Miloš Pohole in Drago Ščernjavič.

Na dileme iz razprave je odgovoril Damijan Leskovšek z Ministrstva za infrastrukturo.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 53. seji 5. 7. 2017 na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 23/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

M n e n j e

k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestninjenju (ZCestn-A) – skrajšani postopek

Državni svet **podpira** Dopolnjen predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestninjenju (v nadaljevanju: Dopolnjen predlog zakona).

Zakon o cestninjenju, ki je bil sprejet 2015, je dal pravno podlago za cestninjenje osebnih in tovornih vozil ter ureja tako elektronski sistem cestninjenja kot tudi vinjetni sistem cestninjenja. Dopolnjen predlog zakona ne prinaša bistvenih novosti, prinaša pa nadgradnjo zakonskih določb, za katere se je v okviru operativnih aktivnosti, ki jih DARS, d. d., izvaja z izbranim izvajalcem, ugotovilo, da so nujne zaradi večje jasnosti in določnosti posameznih pravnih norm. Spremembe in dopolnitve zakona so usmerjene v večjo učinkovitost sistema, kar je predpogoj za zagotavljanje finančne vzdržnosti upravljavca cestninskih cest. Učinkovitost sistema cestninjenja bo posebej pomembna z uvedbo elektronskega sistema cestninjenja v prostem prometnem toku, ki ga bo Slovenija predvidoma uvedla 1. 1. 2018 za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg. Gre za nov sistem cestninjenja, ki bo usklajen z zakonodajo EU in v okviru katerega se tovrstna vozila zaradi plačila cestnine ne bodo več ustavljala na cestninskih postajah.

Slovenija bo prva država, vsaj v evropskem prostoru, ki bo v nekem trenutku prešla iz delujočega sistema pobiranja cestnine z zapornico v prosti prometni tok. Vse ostale evropske države, ki so uvedle elektronsko cestninjenje v prostem prometnem toku za tovorna vozila (Avstrija, Slovaška, Poljska, Češka, Nemčija, Belgija), pred tem niso imele uvedenega cestninjenja ali so imele vinjetni sistem in je bilo zato ob uvedbi (finančno) tveganje bistveno manjše kot za Slovenijo, kjer se v povprečju v veljavnem sistemu cestninjenja z zapornicami pobere okoli 600.000 evrov cestnine/dan za tovorna vozila. Vsi uporabniki bodo moral imeti ob vstopu na avtocestno omrežje v vozilu obvezno vklopljeno napravo OBU, pri čemer bodo morali uporabniki, ki bodo vstopili v državo direktno na avtocesto, napravo OBU pridobiti na prvi cestninski uporabniški točki. Z vidika možnosti izpada prihodkov iz naslova cestnine je ključen nadzor, ki mora biti že vse od uvedbe novega sistema učinkovit. Medtem ko se bodo prvi dan uvedbe novega cestninskega sistema odstranile le zapornice sedanjih ABC stez, se bo 28 cestninskih (čelnih in stranskih) postaj porušilo po uspešni uvedbi novega sistema v okviru zahtevnega dvoletnega projekta, v katerem se bodo uredila tudi vozišča, pri čemer bodo imele prednost tiste, ki pomenijo večjo motnjo v prometu (npr Log, Kompolje, Torovo). Optimalna infrastruktura za nov cestninski sistem bo vzpostavljena po poružitvi cestninskih postaj in vzpostavitvi nadzornih točk na sedanjih lokacijah čelnih cestninskih postaj (DARS, Policija, FURS).

S spremembami in dopolnitvami zakona se predlaga podaljšanje roka hrambe podatkov o lokaciji in gibanju vozil pri plačilu cestnine z dobroimetjem na napravi OBU iz 20 na 90 dni od izstavitve obračuna cestnine za pretekli mesec. Ker prevozniki s ciljem zniževanja transportnih stroškov posodablajo vozni park, se kljub povečevanju števila prevoženih km po cestninskih cestah, zmanjšujejo prihodki DARS, d. d. Z namenom pravočasnega odziva na te spremembe se predlaga vzpostavitev mehanizma, na podlagi katerega se bo izničil negativni vpliv sprememb v strukturi vozil v posameznem emisijskem razredu EURO na prihodke upravljavca cestninskih cest. Zagotavlja se tudi pravna podlaga za primere, ko je promet osebnih vozil iz necestninske ceste za dlje časa preusmerjen na cestninsko cesto. Nadalje se tudi predlaga, da bo naprave OBU možno vračati ne samo na cestninski uporabniški točki, ampak tudi na drug način, ki ga bo določil upravljavec cestninskih cest v svojem splošnem aktu (npr. po pošti). Spreminja se tudi struktura kazenskih določb po posameznih načinih cestninjenja (vinjetni, cestninjenje z ustavljanjem in cestninjenje v prostem prometnem toku), kar je bolj pregledno tako za nadzorne organe kot uporabnike. Odpravljajo se tudi globe v razponu, ki se bodo določale v fiksnem znesku, saj je praksa pokazala, da so bile globe običajno izrečene v višini najnižje predpisane globe.

Državni svet je bil seznanjen, da je Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na 100. seji 26. junija 2017 podprla Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestninjenju (v nadaljevanju: Predlog zakona), ki ga je predložila Vlada, ter mnenje posredovala na Odbor Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in

prostor, ki je na 30. seji 28. junija 2017 pripravil Dopolnjen predlog zakona. Ob podpori je pristojna komisija Državnega sveta izpostavila nekatera vprašanja in opozorila, na katera je dobila pojasnila predstavnikov Ministrstva za infrastrukturo in DARS, d. d.

Državni svet podpira Dopolnjen predlog zakona, ki ne prinaša bistvenih vsebinskih sprememb sistema cestninjenja, pri čemer se je predlagatelj pred predložitvijo Predloga zakona v Državni zbor uskladil tako z DARS, d. d., kot z Gospodarsko zbornico Slovenije, Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije in Informacijskim pooblaščencom.

Državni svetniki so se spraševali, ali bo uvedba elektronskega sistema cestninjenja v prostem prometnem toku doprinesla k temu, da vozniki tovornih vozil ne bodo imeli več potrebe po izogibanju plačevanja cestnine oz. obvozu čelnih cestninskih postaj in posledično k preusmerjanju na (lokalne) necestninske ceste. V zvezi s tem je predstavnik DARS, d. d., izrazil pričakovanje, da na istih lokacijah preusmerjanja na lokalne ceste ne bi smelo biti več. Medtem ko se vozniki odločajo za obvoz čelnih cestninskih postaj zaradi finančnih razlogov (vsi, ki jih prevozijo, plačajo enak znesek), bo v novem sistemu plačilo vezano na prevoženo razdaljo in zato podobnega motiva za obvoz čelnih postaj ne bi smelo biti več. Po uvedbi novega sistema, ko bo med dvema priključkoma treba plačati cestnino, bo po besedah predstavnika DARS, d. d., mogoče na začetku obstajal motiv za izogibanje plačevanja cestnine v okolici Ljubljane (ljubljski obroč).

V zvezi z določitvijo glob za različne načine cestninjenja je bil Državni svet seznanjen, da se višina glob za vinjetno cestninjenje ne spreminja, za cestninjenje na prevoženo razdaljo pa se predlaga ločeno ureditev glob za cestninjenje z ustavljanjem in v prostem prometnem toku. Pri tem se predlaga znižanje glob za pravne osebe, samostojne podjetnike posameznike in odgovorne osebe pravne osebe ter obenem zvišanje glob za voznike, pri čemer je treba upoštevati tudi možnost plačila polovičnega zneska v roku osmih dni. Ta predlog je nastal na podlagi dosedanjih očitkov, da pravne osebe odgovarjajo za prekrške voznikov, na katere nimajo nobenega vpliva. V zvezi z vprašanjem o sorazmernosti višine glob in življenjskim standardom je bilo državnim svetnikom pojasnjeno, da je res, da globe v Avstriji in Sloveniji glede na življenjski standard niso primerljive, vendar je treba pri določanju njihove višine gledati tudi na to, da imajo odvračilni učinek, poleg tega moramo za Slovenijo upoštevati tudi njen specifičen položaj, saj gre za najbolj tranzitno državo Evrope z vsaj 80 % tranzitnega prometa. Sistem nadzora je tudi v tesni povezavi s finančno stabilnostjo DARS, d. d., katerega porok za najeta posojila je Republika Slovenija.

V zvezi z določanjem različnih glob za pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika oz. odgovorne osebe pravne osebe Državni svet opozarja, da bi morali biti kršitelji za enak prekršek ne glede na statusno obliko podjetja (npr. d. o. o., d. n. o. ali s. p.) enako kaznovani. Razlikovanje bi lahko temeljilo le na preverjeni gospodarski moči povzročitelja, ki ne more imeti podlage v razlikovanju med pravno osebo in samostojnim podjetjem posameznikom. Državni svetniki so dobili pojasnilo, da Ministrstvo za pravosodje na področju kaznovalne politike priporoča, da se globe določajo glede na to, ali gre za pravne osebe ali samostojne podjetnike posameznike ali odgovorne osebe pravne osebe.

Glede na to, da je za pregled notranjosti vozila potrebna sodna odredba, je Državni svet zanimalo, na kakšen način bodo lahko nadzorni organi preverjali, ali je v vozilu nameščena naprava za motenje delovanja naprave OBU, pri čemer je predvideno tudi kaznovanje posameznika, ki pooblaščenim osebam onemogoči fizično odstranitev take naprave oz. bo preprečil pregled notranjosti vozila. Prav je, da nadzorni organ preveri, ali je v vozilu naprava, ki moti sistem cestninjenja, vendar zakonska rešitev ne sme zbujati dvomov o tem, ali bo moral nadzorni organ za pregled notranjosti vozila predhodno dobiti sodno odredbo oz. ne sme voditi v njeno različno interpretacijo. V zvezi s tem vprašanjem je bilo Državnemu svetu pojasnjeno, da tretji odstavek 41. člena Zakona o cestninjenju jasno daje napotilo cestninskemu nadzorniku, da lahko fizično odstrani napravo, ki onemogoča delovanje ali povzroča nepravilno delovanje naprave OBU, naprave za cestninjenje ali naprave za nadzor

cestninjenja, pri čemer se mora izogniti posegu v delu vozila, ki predstavlja bivalni prostor s pričakovano zasebnostjo.

V zvezi z načrtovanim rušenjem cestninskih postaj se je postavilo vprašanje, kaj je danes drugače od načrtovanega rušenja cestninskih postaj v preteklosti, ki pa ni bilo uresničeno zaradi domnevnih ovir. Državni svet je bil seznanjen, da je ključna razlika v tem, da danes vemo, kakšen sistem bomo vzpostavili in da se bodo cestninske postaje odstranile (površine v območju ceste bodo spremenjene v avtocesto, ostale površine ob čelnih cestninskih postajah pa bodo namenjene nadzornim organom), medtem ko se je v preteklosti predvidevalo delno rušenje, kar pa zaradi enovitosti objektov ni bilo možno. So pa takratni izvedeni ukrepi na voziščih za osebna vozila (odstranitev zapornic) pripomogli k povečanju pretočnosti prometa. Kot ugotavlja Državni svet, je treba po uvedbi sistema cestninjenja v prostem prometnem toku čim prej porušiti čelne in stranske cestninske postaje, saj to prinaša večjo varnost, manjše obremenjevanje okolja in bolj tekoč pretok prometa, kar je tudi v interesu prevoznikov, ki bodo z novim cestninskim sistemom prihranili pri stroških goriva in na času.

Z vidika vedno pogostejših hekerskih vdorov v informacijske sisteme je državne svetnike tudi zanimalo, kako se bo zagotavljala varnost delovanja elektronskega cestninskega sistema. Kot je bilo pojasnjeno, je razpis določil natančne zahteve glede informacijske varnosti, kar pomeni, da je že od začetka velik poudarek na zagotavljanju maksimalne varnosti sistema, kar se bo preverjalo tudi v času testiranja sistema. Kakršen vdor bo po besedah predstavnika DARS, d. d., praktično nemogoč, saj gre za zaprt informacijski sistem.

Predlagani sklep je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 29 jih je glasovalo za, 1 pa je bil proti).

6. točka dnevnega reda:

– **Pobuda za sprejem predloga avtentične razlage 120., 121. in 122. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja**

Pobudo državnega svetnika dr. Zorana Božiča so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Pobudo je obravnavala Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport. Poročilo komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem. Predlog avtentične razlage so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 3. 7. 2017.

Besedo je imel Gregor Mohorčič, generalni direktor na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Besedo je imel dr. Zoran Božič, predlagatelj pobude za sprejem predloga avtentične razlage in hkrati poročevalec Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport.

Razpravljali so: Igor Antauer, Drago Ščernjavič in dr. Zoran Božič.

Na dileme iz razprave je odgovoril Gregor Mohorčič, generalni direktor na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Svoj glas so obrazložili: Franc Golob, dr. Radovan Stanislav Pejovnik, dr. Zoran Božič, Igor Antauer in Samer Khalil.

Predsednik je dal na glasovanje predlog za sprejem Predloga avtentične razlage 120., 121. in 122. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja:

Državni svet Republike Slovenije je na 53. seji 5. 7. 2017, na podlagi prve alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16) in prvega odstavka 149. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) sprejel naslednji

PREDLOG ZA SPREJEM AVTENTIČNE RAZLAGE 120., 121. IN 122. ČLENA ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

I. NASLOV ZAKONA

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVaj); v nadaljnjem besedilu: ZOFVI)

II. NAVEDBA ČLENOV, ZA KATERE SE PREDLAGA AVTENTIČNA RAZLAGA

Besedilo 120., 212. in 122. člena se glasi:

"120. člen (delovna in učna obveznost)

V okviru z zakonom in kolektivno pogodbo določenega tedenskega polnega delovnega časa je tedenska učna obveznost učitelja največ 22 ur, v oddelkih podaljšanega bivanja in v bolnišničnih oddelkih pa največ 25 ur.

121. člen (delovna in učna obveznost)

V okviru z zakonom in s kolektivno pogodbo določenega tedenskega polnega delovnega časa je tedenska učna obveznost:

- za učitelje splošnoizobraževalnih in strokovnoteoretičnih predmetov največ 20 ur,
- za učitelja slovenskega jezika največ 19 ur,
- za učitelja madžarskega in italijanskega jezika največ 19 ur,
- za predavatelje višje strokovne šole največ 16 ur,
- za učitelje praktičnega pouka in veščin največ 25 ur,
- za strokovne delavce, ki imajo učno obveznost oziroma sodelujejo pri pouku, največ 30 ur.

122. člen (delovna in učna obveznost)

V okviru z zakonom in s kolektivno pogodbo določenega tedenskega polnega delovnega časa je tedenska učna obveznost:

- za učitelje splošnoizobraževalnih in strokovnoteoretičnih predmetov največ 20 ur,
- za učitelja slovenskega jezika največ 19 ur,
- za učitelja madžarskega in italijanskega jezika največ 19 ur,
- za učitelje praktičnega pouka in veščin največ 25 ur,
- za druge strokovne delavce, ki imajo učno obveznost oziroma sodelujejo pri pouku, največ 30 ur."

III. RAZLOGI ZA AVTENTIČNO RAZLAGO

Zakonska določila o učni in delovni obveznosti učiteljev

Državni svet ugotavlja, da je v 120., 121. in 122. členu ZOFVI določena učna obveznost učiteljev na osnovni in srednji šoli in na višji strokovni šoli, in sicer v razponu od 16 do 30 pedagoških ur tedensko. V prvi alineji 143. člena Zakona o delovnih razmerjih je določeno, da poln delovni čas ne sme biti daljši od 40 ur na teden, v 44. členu Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji pa, da je poln delovni čas 40 ur tedensko. V 119. členu ZOFVI (obseg vzgojno-izobraževalnega dela) je v okviru 4. sklopa Delovna obveznost določeno, da delovna obveznost vključuje učno obveznost (pouk in druge oblike dela z učenci in dijaki), pripravo na pouk, popravljanje in ocenjevanje izdelkov in drugo delo, potrebno za uresničitev izobraževalnega programa. Glede na to, da posameznih prvin delovne obveznosti ni mogoče natančno časovno opredeliti (razen seveda učne obveznosti), Državni svet domneva, da je zakonodajalec v ZOFVI z naslovi členov od 120. do 122. hotel opredeliti, da opravljena učna obveznost z vsemi drugimi, časovno neopredeljenimi prvinami delovne obveznosti pomeni tudi opravljeno 40-urno delovno obveznost. To potrjujejo naslovi členov od 120. do 122., ki govorijo o učni in delovni obveznosti. Državni svet trdi, da se je zakonodajalec zavedal posebne narave učiteljskega dela, ki ne poteka v celoti na delovnem mestu (v šoli oz. v razredu), in da so dodatne delovne obremenitve v posameznem šolskem letu neenakomerno razporejene, zato jih je nemogoče natančno časovno opredeliti. Zavedanje o nujni fleksibilnosti zakonsko določene delovne obveznosti učiteljev dokazuje tudi 124. člen ZOFVI, ki omogoča zmanjšanje tedenske učne obveznosti (za največ tri ure) ali njeno povečanje (za največ pet ur), pri čemer učitelj dobi plačo z odbitki ali z dodatki, ohranja pa 100% delovno obveznost.

Posebnost učiteljskega dela

Državni svet daje pobudo za avtentično razlago treh členov ZOFVI zaradi občasnih zahtev, da je treba tudi učiteljem določiti obvezno osemurno prisotnost na delovnem mestu, s čimer bi bila po mnenju predlagateljev uresničena zahteva po 40-urnem delovnem tednu. Takšna zahteva je neuresničljiva iz najmanj treh razlogov:

1. Delo učitelja je prvenstveno vezano na učence, dijake in študente oz. na njihovo prisotnost med šolskim letom. Praviloma se pouk začne s 1. septembrom in končuje okoli 20. junija (razen za zaključne razrede oz. razrede, ki imajo obvezno delovno prakso). V času do desetega julija in v drugi polovici avgusta se praviloma zvrstijo priprave na izpite, popravni in drugi izpiti, zaključni izpiti, splošna in poklicna matura, učitelji pa so v teh dneh na šoli zelo neenakomerno obremenjeni: lahko so popravljavci nalog, lahko nadzorniki na pisnem delu, lahko člani komisij na ustnem delu, lahko udeleženci na redovalnih in pedagoških konferencah ali seminarjih, lahko zaposleni z razredniškim delom ali urejanjem dokumentacije, lahko pa tudi prosti. Dolžnost ravnatelja je, da poskrbi za čimbolj enakovredno obremenitev vseh učiteljev, seveda pa je ta časovno zelo različno razporejena.
2. Delo učitelja, ki ob 20-urni tedenski učni obveznosti v povprečju pomeni štiri pedagoške ure dnevno (lahko pa tudi v razponu od ene do sedmih ur na dan), je izjemno zahtevno in naporno. Učitelj mora biti strokovno in didaktično pripravljen, celotno pedagoško uro popolnoma osredotočen in zmožen voditi dvosmerno komunikacijo. Zato je popolnoma naravno, da je po opravljenih štirih ali več pedagoških urah izmožgan, potrebuje predah in drugo delo opravi kasneje oz. doma. Na skoraj nobeni šoli ni idealnih možnosti za nemoteno drugo delo učitelja (kabineti, računalniška oprema, ogrevanje ali hlajenje itd.), tako da je domače delo učitelja tudi s stališča državnega proračuna veliko bolj gospodarno.

3. Delo učitelja, ki naj bi bilo kakovostno in v skladu s pričakovanji delodajalca, ob pedagoških urah vključuje še množico drugih dejavnosti. Prav gotovo ne vključuje samo neposredne priprave na pouk, izdelovanja in popravljanja pisnih nalog, govornih ur za starše, udeležbe na pedagoških in redovalnih konferencah in seminarjih, pač pa mora dober učitelj sam slediti novostim v stroki in didaktiki, brati dnevno časopisje in gledati informativne oddaje, biti na tekočem z dogajanjem doma in po svetu, skratka, skrbeti tudi za splošno razgledanost, če hoče biti pred dijaki verodostojen in avtoriteta.

Poskusi časovne opredelitve drugega učiteljevega dela

Zahteve po natančni časovni opredelitvi drugega učiteljevega dela so se v slovenskih šolah pojavile že proti koncu sedemdesetih let 20. stoletja. Učitelji so po navodilih pristojnega ministrstva in zavoda za šolstvo morali natančno beležiti vsako minuto, ki so jo porabili za opravljanje 40-urne delovne obveznosti. Pokazalo se je, da je velika večina učiteljev krepko preseгла predpisano delovno obveznost, ker pa so to obliko nadzora povezali tudi z ocenjevanjem učiteljevega dela, je prišlo do nemira v zbornicah in medsebojnih obtoževanj. Zato so že v začetku osemdesetih let šolske oblasti opustile tovrstne poskuse natančne časovne določitve.

V zadnjih letih je zelo malo možnosti, da učitelji ne bi vestno opravljali svojih pedagoških ur. Kot že od nekdaj so prvi nadzorniki učenci/dijaki/študenti in njihovi starši, poleg tega pa se vsaka pedagoška ura sproti zabeleži v računalniška programa Lopolis ali E-asistent. Na večini šol imajo tudi elektronsko registracijo prihoda in odhoda učiteljev in drugih delavcev s posebno kartico.

Na nekaterih šolah in območjih pa se zaradi nerazumevanja 119. do 122. člena ZOFVI in zahteve računskega sodišča po natančni časovni opredelitvi celotne delovne obveznosti učiteljev dogaja, da ravnatelj ali združenja ravnateljev zahtevajo, da se natančno beleži in obračuna tudi drugo učiteljevo delo. Čeprav v ZOFVI in v drugih pristojnih zakonih in v kolektivni pogodbi nikjer ni določen natančen časovni obseg drugega učiteljevega dela, na podlagi razlike med celoletno delovno obveznostjo in številom dni dopusta ugotavljajo »doprinos« ur, s katerim bi učitelji v celoti izpolnili letno delovno obveznost. Učitelji, ki nimajo dovolj »doprinosa«, morajo biti tudi v dneh od konca pouka do 10. julija in v drugi polovici avgusta prisotni na šoli, čeprav nimajo kakšne posebne zadolžitve. Država jim torej plačuje potne stroške in malico, v primeru domačega opravljanja delovne obveznosti pa bi ti stroški v celoti odpadli. S tovrstnimi zahtevami posameznih ravnateljev ali združenj ravnateljev je bil seznanjen tudi sindikat SVIZ.

Namen avtentične razlage

Državni svet zato predlaga Državnemu zboru takšno avtentično razlago 120., 121. in 122. člena ZOFVI, po kateri bi bil temelj delovne obveznosti učitelja pouk oz. določeno tedensko število pedagoških ur (učna obveznost), vse drugo delo pa bi ostalo časovno neopredeljeno. S tem bi se izognili nepotrebni birokratizaciji pedagoškega dela, prihranili državnemu proračunu nepotrebne stroške in omogočili ravnateljem, da učitelji, kadar nimajo nujnih delovnih obveznosti na šoli, pomemben časovni delež delovne obveznosti opravijo tudi doma ali kje drugje izven delovnega mesta.

Državni svet na koncu ugotavlja, da sta predlog besedila za avtentično razlago 120., 221. in 122. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja na seji Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport Državnega sveta podprla tako Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport kot tudi sindikat SVIZ, ki sta se tudi dejavno vključila v oblikovanje končne različice predloga besedila.

IV. PREDLOG BESEDILA AVTENTIČNE RAZLAGE

Predlog besedila avtentične razlage 120., 221. in 122. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16 in 49/16 – popr) se glasi:

»120., 121. in 122. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16 in 49/16 – popr.) je treba razumeti tako, da učna obveznost, kot je določena v 120., 121. in 122. členu tega zakona, predstavlja največji dovoljeni tedenski obseg ur učne obveznosti za posamezne kategorije učiteljev, ki skupaj z deli in nalogami, določenimi v 119. členu tega zakona, ter urami dodatne tedenske učne obveznosti, ki se jih lahko odredi le v primerih in pod pogoji, določenimi v 124. členu tega zakona, sestavlja/tvori polno tedensko delovno obveznost učitelja, pri čemer je učitelj za ure dodatne tedenske učne obveznosti upravičen do dodatnega plačila v skladu z zakonodajo, ki ureja sistem plač javnih uslužbencev.«

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik dr. Zoran Božič.

Državni svet je sprejel predlagani predlog za sprejem avtentične razlage (29 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 16 jih je glasovalo za, 10 pa jih je bilo proti).

7. točka dnevnega reda:

- **Pobuda za sprejem dopolnitve Zahteve za oceno ustavnosti drugega odstavka 5. člena, četrtega odstavka 62. člena, prvega stavka prvega odstavka 63. člena in drugega odstavka 63. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti**

Pobudo državnega svetnika Jerneja Verbiča za sprejem dopolnitve zahteve za oceno ustavnosti so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem. Predlog zahteve je obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance.

Poročilo komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem. Predlog zahteve Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 3. 7. 2017.

Besedo je imel predlagatelj zahteve Jernej Verbič.

Poročevalka Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance mag. Marija Lah je pojasnila stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje Predlog dopolnitve Zahteve za oceno ustavnosti drugega odstavka 5. člena, četrtega odstavka 62. člena, prvega stavka prvega odstavka 63. člena in drugega odstavka 63. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti:

Državni svet Republike Slovenije je na 53. seji dne 5. 7. 2017 na podlagi 67. člena in prvega odstavka 97. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) sprejel

DOPOLNITEV

Zahteve za oceno ustavnosti drugega odstavka 5. člena, četrtega odstavka 62. člena, prvega stavka prvega odstavka 63. člena in drugega odstavka 63. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti (Uradni list RS, št. 62/16; v nadaljevanju: ZPPDej).

Državni svet je 8. 5. 2017 prejel dopis Ustavnega sodišča Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustavno sodišče), s katerim je posredovalo Mnenje Vlade Republike Slovenije in Odgovor Državnega zbora o zahtevi Državnega sveta Republike Slovenije za oceno ustavnosti drugega odstavka 5. člena, četrtega odstavka 62. člena, prvega stavka prvega odstavka 63. člena in drugega odstavka 63. člena ZPPDej. Državni svet se je z navedbami Vlade in Državnega zbora seznanil in želi podati naslednja pojasnila.

Državni svet vztraja pri trditvah in razlogih, navedenih v Zahtevi, ter zavrača vse navedbe Vlade in Državnega zbora,² kolikor z njimi izrecno ne soglaša. Zahteva, ki jo je vložil Državni svet, uvodoma utemeljuje nesorazmeren poseg drugega odstavka 5. člena ZPPDej, ki prepušča pogrebno dejavnost tržišču, v pogrebno dejavnost kot izvirno pristojnost občine in v financiranje občin. Pri tem Zahteva opozarja, da je bila v Zakonu o pogrebni in pokopališki dejavnosti (Uradni list SRS, št. 34/84) iz leta 1984 pogrebna in pokopališka dejavnost enovita in določena kot komunalna dejavnost posebnega družbenega pomena. Po veljavnem Zakonu o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO in 76/16 – odl. US, v nadaljevanju: ZLS), sprejetem v okviru ustavne reforme lokalne samouprave po sprejemu Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16, v nadaljevanju: Ustava), pa je bilo opravljanje pogrebne in pokopališke dejavnosti določeno kot izvirna naloga občine za zadovoljevanje potreb njenih prebivalcev. Ne Vlada ne Državni zbor v svojih odgovorih ne pojasnita, sploh pa ne na dovolj argumentiran način, razlogov, ki so utemeljeni v prevladujočem in legitimnem javnem interesu (Vlada govori samo o »velikem javnem interesu« in o »javnem interesu v delu, ko se v sodobni družbi lahko omogoča konkurenco in izbiro izvajalca pogrebne dejavnosti«), zakaj je zakonodajalec tako radikalno odstopil od dosedanje ureditve pogrebne dejavnosti in s prepustitvijo pogrebne dejavnosti svobodni konkurenci na trgu bistveno poslabšal položaj občin kot javnopravnih subjektov na tem področju tako z vidika njihove funkcionalne kot tudi finančne avtonomije. Prav tako pa tudi argumentirano ne zanikata očitkov vlagatelja Zahteva, da je takšna sprememba pravnega položaja občin v nasprotju z načelom sorazmernosti, ki je tudi eno od načel pravne države (glede tega je kar Vlada odgovorila, da je ustrezno tehtanje v zvezi s sorazmernostjo zakonskega ukrepa opravil zakonodajalec). Vlada izrazi le stališče, da vlagatelj navaja »svoje videnje lokalne samouprave v Ustavi in Evropski listini lokalne samouprave (Uradni list RS, MP 15/96), podrobneje pa skladnost drugega odstavka 5. člena ZPPDej s 140. členom Ustave in Evropsko listino lokalne samouprave utemeljuje s pomočjo ene od metod za razlago prava in (podobno kot Državni zbor) z opredelitvijo pojma »lokalna javna zadeva«, pri čemer pa izhaja iz napačnih izhodišč. Državni zbor se v odgovoru sklicuje tudi na enega od kriterijev za opredelitev neke dejavnosti kot javne službe (nemožnost njenega izvajanja na trgu), pri čemer pa je njegovo izvajanje (oz. razumevanje stvari) v popolnem nasprotju s stališčem Ustavnega sodišča, izraženega v zadevi št. U-I-48/97 z dne 3. 7. 1997, v kateri pravi, da »določitev pokopališke in pogrebne dejavnosti za obvezno gospodarsko lokalno javno službo, kot izhaja iz zakonske ureditve, ni v neskladju z ustavno zagotovljeno svobodno gospodarsko pobudo, pa čeprav je bil zakon sprejet v sistemu drugačne družbenoekonomske ureditve. Gre namreč za dejavnost, ki jo iz pietetnih, zdravstvenih in sanitarno-higienskih razlogov ni mogoče zagotavljati na prostem trgu.«³ Enako neprepričljiv je tudi argument Državnega zbora v zvezi z razlikovanjem med obvezno in izbirno gospodarsko javno službo. Pozablja namreč, da je dejavnost kot obvezno javno službo določil že zakonodajalec z zakonom in da zgolj okoliščina, da so občine v praksi ravnale

² Navedbe Vlade in Državnega zbora so sicer v veliki meri presplošne, neargumentirane in pomenijo večinoma zgolj povzemanje zakonskih določb. V nekaterih delih si celo nasprotujejo. Medtem ko npr. Vlada meni, da »občine niso več pristojne za organiziranje in opravljanje pogrebne dejavnosti (razen za 24-urno dežurno službo«), pa Državni zbor zatrjuje, da »določbe 19. alineje drugega odstavka 21. člena ZLS, po katerih lokalna skupnost organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe, ni mogoče razumeti v smislu nedopustnosti opravljanja pogrebne dejavnosti tudi kot tržne«.

³ Odločba Ustavnega sodišča U-I-48/97, točka 8.

različno, ne vpliva na oceno o tem, ali neka dobrina ali storitev terja trajno, nemoteno in od vpliva tržnih zakonitosti neodvisno zagotavljanje. Ne Vlada ne Državni zbor se ne vprašata, ali ni mogoče velik del odgovornosti za odstopanje med normativnim in dejanskim na področju pogrebne in pokopališke dejavnosti posledica odsotnosti ustavno zapovedanega in z zakoni določenega nadzora države. Tudi zato obstaja v prihodnje veliko tveganje glede mnogih vprašanj, povezanih z uresničevanjem ZPPDej v praksi, na katera v Zahtevi opozarja vlagatelj.

Zahteva poudarja, da imajo občine po 11. členu Evropske listine lokalne samouprave pravico do sodnega varstva, da zagotovijo izvajanje svojih pristojnosti in spoštovanje načel lokalne samouprave, zapisanih v Ustavi in domači zakonodaji. Z vidika poseganja države v občinske pristojnosti je v Sloveniji brez dvoma najpomembnejša možnost zahteva, ki jo imajo občine pred Ustavnim sodiščem. Po Zakonu o Ustavnem sodišču so pooblaščen predlagatelji občinski sveti, kadar gre za poseg v ustavni položaj in pravice občin, reprezentativna združenja občin, če so ogrožene pravice občin, in Državni svet, v katerem prevladujejo predstavniki občin. Ravno Ustavno sodišče je tisti organ, ki lahko največ stori za spoštovanje avtonomnosti občin ter preprečevanje neupravičenih posegov države v pristojnosti mestnih in drugih občin.

Kot rečeno, drugi odstavek 5. člena ZPPDej prepušča pogrebno dejavnost trgu in s tem nesorazmerno posega v izvirne pristojnosti občin in njihovo financiranje. V zvezi z izvirnimi pristojnostmi občin pravi Komentar Ustave RS »Občina ima v izvorni pristojnosti vse funkcije, pomembne za življenje in delo ljudi na njenem območju, ki se tudi mnogo racionalneje in učinkoviteje uresničujejo v lokalni skupnosti kot s centralno oblastjo. Ideja ločitve državnih funkcij od lokalnih je, da bi zapolnili vsebino lokalne samouprave ...«. ⁴

Država ogroža samostojnost in učinkovitost delovanja občin s takšnimi posegi, ki pomenijo povečevanje pristojnosti občin, ne da bi za opravljanje novih nalog hkrati zagotovila sredstva (kar izrecno terja drugi odstavek 140. člena Ustave), ali tako, da odvzema občinam pristojnosti, ki so pomemben vir njihovih finančnih sredstev, kot se to dogaja z ZPPDej. Nasprotni udeleženec in Vlada temu oporekata s trditvijo, da bo občina imela možnost določitve pogrebne pristojbine, pri čemer pa ne odgovorita na nobeno od vprašanj, ki jih je predlagatelj izpostavil v Zahtevi (narava pristojbine, njeno neskladje z 2. in s 147. členom Ustave in podobno).

Napačno je prepričanje, da je zoževanje pristojnosti občin in prenos njihovih pristojnosti na državo stvar politične ocene vladajočih struktur v danem trenutku. Pristojnosti morajo biti stabilno določene in skrbno zavarovane. Teorija poudarja pomen občin in varovanje njihovih izvirnih pristojnosti tudi s tem, da govori o vertikalni delitvi oblasti. Kot je horizontalna delitev oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno odločilnega pomena za delovanje parlamentarnega sistema, zasnovanega na delitvi oblasti, je vertikalna delitev oblasti usodnega pomena za delovanje občin in za decentralizacijo države. Občine se same težko upirajo mnogo močnejši in vplivnejši državnim politikam. Zato je pomemben učinkovit nadzor nad tem, da država ne posega samovoljno in nesorazmerno v pristojnosti občin. Pri tem seveda ne gre predvsem za varovanje pristojnosti občinskih organov samih, temveč za interes prebivalcev, da je urejanje in usmerjanje delovanja pogrebnih in pokopaliških dejavnosti čim bližje in pod njihovim čim bolj neposrednim vplivom in nadzorom. Na državni ravni je zlasti Ustavno sodišče tisto, ki naj skrbi za varstvo avtonomije in pristojnosti občin na podoben način, kot varuje človekove pravice in svoboščine pred posegi države. V razmerju do države opredeljuje občino njena izvorna pristojnost. Iz ustavne zasnove občine izhaja, da naj bo občina sposobna samostojno opravljati lokalne zadeve oziroma zadovoljevati potrebe in interese svojih prebivalcev. ⁵ Za navedeno sposobnost samostojnega opravljanja lokalnih

⁴ Komentar Ustave RS, FDŠ, Ljubljana, 2002, str. 960.

⁵ Prvi odstavek 140. člena Ustave.

zadev pa je neizogibna gospodarska neodvisnost in finančna avtonomnost občine. Le tako lahko občina prosto odloča o zadevah iz lastne pristojnosti in tudi dejansko funkcionira.⁶

Temu velja dodati načelo subsidiarnosti kot osrednje načelo Evropske listine lokalne samouprave (ki jo je Slovenija ratificirala brez pridržkov), ki poudarja, da je temeljnega pomena pri določanju in spreminjanju pristojnosti občin načelo subsidiarnosti. Gre za načelo, ki nenehno išče ravnovesje med svobodo posameznika in različnimi oblastmi, med njimi pa daje prednost temeljnim pred višjimi ravni oblasti. Zato je delitev pristojnosti med državo in lokalno samoupravo postalo eno od središčnih področij, pomembnih za položaj in delovanje občin. »Subsidiarnost ni samo omejitev za posege višje oblasti v zadeve osebe ali skupnosti, ki lahko delujeta sami, temveč je tudi dolžnost te oblasti, da deluje v razmerju do te osebe ali skupnosti na način, ki jima omogoča samoizpolnjevanje. Subsidiarnost izvira iz moralne obrambe, ki spoštuje dostojanstvo in odgovornost posameznikov, iz katerih je sestavljen namen vsake družbe.«⁷ Dr. Stane Vlaj poudarja, da je treba to načelo upoštevati zlasti pri razmejitvi pristojnosti med občinami in državo. Občina naj »opravlja vse naloge, za katere je zmožna in usposobljena. To je tudi t. i. načelo splošne pristojnosti občine za vse javne zadeve, razen tistih, ki so po Ustavi in zakonih v pristojnosti drugih oblasti.«⁸

Vlada navaja, da ZPPDej ni v nasprotju z 21. členom ZLS, ker poznejši zakon lahko razveljavi prejšnjega tudi tako, da ureja pogrebno in pokopališko dejavnost drugače, kot jo je določal prejšnji zakon. Poleg tega je po mnenju Vlade 21. člen ZLS presežen, obsoleten⁹ in pomeni le programsko določbo. Pri tem se pristransko (in očitno nepoznavajoč razliko med pojmom oz. besednima zvezama »določba programske narave« in »določba, ki primeroma določa naloge«) sklicuje na odločbe Ustavnega sodišča, s katerimi je to ugotovilo neustavnost vrste določb zakonske ureditve glede razmejitve pristojnosti in financiranja občin. Tako se Vlada sklicuje na odločbo Ustavnega sodišča v zadevi št. U-I-24/07 z dne 4. 10. 2007, s katero je Ustavno sodišče ugotovilo neustavnost kar petih členov Zakona o financiranju občin in pri katerih je zapisalo obrazložitev, ki je še tudi danes aktualna v tem smislu, da niso uresničena vsa pglavitna stališča Ustavnega sodišča. Sklicuje se tudi na odločbo št. U-I-285/94 z dne 30. 3. 1995, čeprav ni jasno s kakšnim razlogom, saj je bil z odločbo razveljavljen prevzem pristojnosti vseh funkcij prejšnjih občin na državo z generalno zakonsko določbo, kasneje pa je to razmejitev opravil Zakon o prevzemu državnih funkcij, ki so jih do 31. 12. 1994 opravljali organi občin (Uradni list RS, št. 29/95 in 44/96 – odl. US), ki je za področje pokopališke in pogrebne dejavnosti določil pristojnost občinskih organov. Treba je namreč izhajati iz osnovnega poslanstva občine kot samoupravne lokalne skupnosti oz. iz bistva lokalne samouprave. To pa je, da je funkcija občine v prvi vrsti zadovoljevanje javnih potreb na ravni lokalne skupnosti, te potrebe pa so različne in se nanašajo na različna področja življenja, kadar gre za zadeve lokalnega pomena.¹⁰ Okvir za zadovoljevanje navedenih potreb lokalnega prebivalstva je zato določen že v 21. členu ZLS. Čeprav ZLS določa delokrog občine zgolj primeroma, to ne pomeni (kot zatrjuje Vlada), da gre za določbe programske narave (oz. določbe, ki so že presežene in obsoletne). Naloge so res navedene primeroma, vendar pa to ne pomeni, da so zgolj programske narave, temveč da so nujne za doseganje navedenega namena (t. j. zadovoljevanja javnih potreb na ravni lokalne

⁶ Tako Ustavno sodišče v odločbi št. U-I-43/99 z dne 10. 6. 1999.

⁷ Dr. Stane Vlaj, Lokalna samouprava, Fakulteta za upravo, Ljubljana, 2004, str. 25.

⁸ Prav tam, str. 19.

⁹ Pa pogledjmo kaj pravijo ustavni sodniki v pritrdilnem ločenem mnenju o obsoletnosti predpisa: »Obsoletnost kot način prenehanja veljavnosti predpisa pomeni, da sicer formalno nerazveljavljenega predpisa v spremenjenih razmerah sploh ni več mogoče uporabljati (npr. predpisov o vožnji s tramvajem s konjsko vprego - primer iz starejše teorije) ali da se v praksi ne uporablja zaradi splošnega prepričanja o njegovi nesmotrnosti in nesprejemljivosti (Peter Koller: Theorie des Rechts, Bohlau Verlag, Wien 1992, str. 101) - praviloma je zato ugotovitev obsoletnosti možna šele čez daljši čas, ko se tudi v praksi pokaže, da se predpis v resnici ne uporablja ...«.

¹⁰ Prim. odločbo Ustavnega sodišča RS št. U-I-98/95 z dne 11. 7. 1996.

skupnosti). Gre namreč za obvezen delokrog občine oz. za zajamčeno področje izvorne pristojnosti občine (prim. odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-165/00 z dne 5. 12. 2002 in št. U-I-98/95 z dne 11. 7. 1996).¹¹ Tudi določbo 21. člena ZLS je zato treba razumeti kot odgovornost občine za zadovoljevanje javnih potreb na ravni lokalne skupnosti, naložene s strani zakonodajalca.

Vlada in Državni zbor poskušata poseg v funkcionalno avtonomijo lokalne samouprave upravičiti s tolmačenjem, da gre v primeru ZPPDej za poznejši zakon, ki razveljavlja prejšnjega (ZLS), in pa da v primeru pogrebne dejavnosti ne gre za lokalno javno službo, ker se ne nanaša zgolj na prebivalce ene občine. Obe trditvi sta zgrešeni. Prva zato, ker ne upošteva določbe prvega odstavka 140. člena Ustave, na podlagi katere opredelitev obsega izvernih pristojnosti občine temelji na pojmu "lokalna javna zadeva" (prim. odločbo v zadevi št. U-I-98/95 z dne 11. 7. 1996, kjer Ustavno sodišče zapiše, da določba prvega odstavka 140. člena Ustave predstavlja ustavni branik pred posegi države v jedro lokalne samouprave), zaradi česar je popolnoma vseeno, s katerim zakonom je bilo poseženo v funkcionalno jedro lokalne samouprave. Država s svojimi predpisi ne sme poseči v zajamčeno področje izvorne pristojnosti občine, zato je nerazumljivo, da nasprotni udeleženec kar naenkrat zastopa nasprotno stališče (t. j. da je mimo Ustave dopustno posegati v izvorne pristojnosti občin). Druga pa zato, ker tako nasprotni udeleženec kot Vlada ne poznata opredelitve pojma »lokalna javna zadeva«. Ustavno sodišče npr. v zadevi št. U-I-98/95 z dne 11. 7. 1996 pojasnjuje, da določbe prvega odstavka 140. člena ni mogoče razumeti drugače, kot da meri na zadeve, ki pretežno zadevajo prebivalce lokalne skupnosti oziroma ki koreninijo v lokalni skupnosti. Tudi najbolj nesporne lokalne javne zadeve, kot je npr. oskrba s pitno vodo ali čiščenje javnih površin, deloma zadevajo vsakogar, ki se nahaja na območju lokalne skupnosti, še pravi Ustavno sodišče.

Upoštevajoč navedeno je očitno napačno tudi sklepanje Vlade, ko zapiše: »Ker Ustava Republike Slovenije določa v 140. členu, da so v pristojnosti občin lokalne zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine, je očitek vlagatelja zahteve za oceno ustavnosti, da je drugi odstavek 3. člena ZPPDej (mišljen je drugi odstavek 5. člena, op. a.) v neskladju s 140. členom Ustave Republike Slovenije neutemeljen.« Iz enakih razlogov pa je povsem zgrešeno tudi razumevanje vsebine 3. in 4. člena Evropske listine lokalne samouprave, pri čemer pa Vlada zgolj s povzemanjem teh določb nobenega od navedenih očitkov vlagatelja Zahteve ne zavrne argumentirano.

Do določene mere bi se lahko strinjali le s tem, da bi moral biti ZLS že presežen, ker je državna oblast v devetdesetih letih obljubljala, da je centralizacija pristojnosti, ki so jih nekoč imele občine, prehodne narave, ker bo področna zakonodaja postopno prenašala na občine del državnih pristojnosti in jim zagotavljala sredstva za njihovo izvrševanje. Zdaj pa se dogaja ravno nasprotno, ko nova področna zakonodaja zožuje izvorne pristojnosti občin, namesto da bi jim dodajala v izvrševanje t. i. prenesene državne pristojnosti. ZPPDej je tipičen primer takšne zakonodajne politike, ki ji ni mar avtonomija lokalne samouprave, samostojnost občin in njihov razvoj.

Vlada je na 103. redni seji 29. septembra 2016 sprejela Strategijo razvoja lokalne samouprave v Republiki Sloveniji do leta 2020 (v nadaljevanju: Strategija), kjer lahko beremo o ustavno zagotovljenem položaju slovenske lokalne samouprave, zaradi katerega »državni organi občinam ne morejo zapovedovati njihovih ravnanj ali sprejemati administrativnih ukrepov od zgoraj navzdol«. ¹² Iz Strategije izhaja, da si bo Vlada prizadevala za »krepitev vlog združenj lokalnih skupnosti kot partnerjev države na eni strani in lokalnih skupnosti na drugi«, med cilji pa je navedena tudi »finančna avtonomija in stabilnost financiranja lokalne

¹¹ Nenazadnje to izhaja že iz jezikovne razlage uvodnega stavka drugega odstavka 21. člena ZLS (»Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge«), po drugi strani pa tudi iz 140. člena Ustave in ustavnosodne prakse.

¹² Uvod ministra Borisa Koprivnikarja, pristojnega za lokalno samoupravo, str. 5.

samouprave»¹³. Z vidika ZPPDej je morda najbolj presenetljiva obljuba, da bo Vlada »dosledno uveljavljala partnerski odnos z občinami in njihovimi združenji ... krepili pa bomo tudi njihovo udeležbo pri pripravi in sprejemanju zakonodaje«. ¹⁴ Ugotovimo lahko, da so eno citirane besede ministra Vlade, odgovornega za lokalno samoupravo in vladnih dokumentov kot je Strategija, drugo pa so dejanja gospodarskega ministrstva pri sprejemanju in obrambi ZPPDej, ki niti slučajno ni obravnaval občin in njihovih združenj kot partnerjev pri pripravi ZPPDej. Prav nasprotno, pristojno ministrstvo negira in ignorira vse tisto, kar so v zvezi s sprejemanjem ZPPDej povedale občine, njihova združenja in Državni svet in je bilo gluho za vse poskuse, da se ohrani izvirna funkcija občin, da odloča, kako se bosta pogrebna in pokopališka dejavnost izvajali v občini (ob spoštovanju enotnih standardov), prek javnega podjetja oz. koncesije ali tržno.

Brez pretiravanja bi lahko primerjali tisto, kar se dogaja okoli ZPPDej, z logiko, ki jo kritizira Naomi Klein v svoji uspešnici Doktrina šoka, kjer dokazuje, kako se vsakovrstne krize in konflikti po svetu izkoristijo vedno znova za širjenje neoliberalističnih programov, kar se vselej konča na enak način, s privatizacijo in zanikanjem načel socialne države. Pri nas vlogo sprožilnih dogodkov ob krizah in konfliktnih igrajo predvsem kritična poročila Računskega sodišča. Pa seveda ni krivo Računsko sodišče, temveč tisti, ki za vse vidijo rešitev v delovanju svobodnega trga in drugih načel neoliberalnega kapitalizma.

Računsko sodišče je v reviziji zagotavljanja izvajanja in nadzora nad pokopališko in pogrebno dejavnostjo ter urejanjem pokopališč¹⁵ presojalo učinkovitost Vlade in Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo na tem področju. Ugotovilo je, da sta bila oba organa pri tem neučinkovita, zato je od obeh zahtevalo predložitve odzivnega poročila o popravljalnih ukrepih. Temeljna ugotovitev Računskega sodišča je bila, da Zakon o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč ne določa sistemsko enotno, katere javne storitve pokopališke in pogrebne dejavnosti ter urejanja pokopališč morajo biti dostopne prebivalcem, ter načina (kriterije, merila) in postopkov za oblikovanje cen storitev te gospodarske javne službe, s čimer bi zagotovil ustrezno ureditev izvajanja in financiranja te gospodarske javne službe na območju Republike Slovenije. Temu primerni sta bili tudi njegovi priporočili (ne zahtevi) pristojnemu ministrstvu, in sicer da: prouči možnosti sprememb ureditve pokopališke in pogrebne dejavnosti tako, da se pokopališka in/ali pogrebna dejavnost ali pa vsaj del ene ali druge dejavnosti lahko izvaja tržno ali prouči in predlaga sprejem pravne podlage v Zakonu o gospodarskih javnih službah¹⁶ za podeljevanje licenc za izvajanje pokopališke in pogrebne dejavnosti, če bo v predlogu novega področnega zakona določilo, da se pokopališka in pogrebna dejavnost oziroma določene storitve pokopališke in pogrebne dejavnosti še naprej izvajajo kot gospodarska javna služba; opredeli osnovne (nujne) stroške pogreba, ki vključujejo osnovne pogrebne storitve in osnovno pogrebno opremo. Nikakor torej ne gre za zahtevo po ločenosti pogrebne in pokopališke dejavnosti na dve, med seboj, neodvisni dejavnosti, kot skušata prikazati nasprotni udeleženec in Vlada.

V zvezi z razmejitvijo med javno službo in tržno dejavnostjo pa ne Vlada ne Državni zbor ne odgovorita na jasne in obrazložene očitke vlagatelja Zahteve, ki se nanašajo npr. na: vprašanje (pravne določnosti in konsistentnosti) razmerja med določbami zakona, ki ureja ravnanje s stvarnim premoženjem države in občin, in določbami ZPPDej; vprašanje obsega ter razmejitve med tistimi deli pogrebne dejavnosti, ki so javna služba, in tistimi, ki to niso. Državni svet v zvezi s temi vprašanji vztraja pri že v Zahtevi izraženih pomislekih in stališčih o kršitvah Ustave in jih na tem mestu ne ponavlja. V zvezi z odgovorom Vlade posebej opozarja le na to, da so v njem nekatere opredelitve glede upravljanja pokopališč, ki v pozitivnem pravu niso urejene na način, kot poenostavljeno navaja Vlada (kot npr. določitev

¹³ Prav tam, str. 10.

¹⁴ Prav tam, str. 24.

¹⁵ Revizijsko poročilo, št. 320-10/2012/90 z dne 25. 11. 2014.

¹⁶ Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40.

statusa grajenega javnega dobra lokalnega pomena, ko nepremičnina ni v javni lasti in podobno).

Državni svet zato ponovno poudarja, na kar so ves čas opozarjale tudi občine in njihova združenja, da gre v primeru pogrebne in pokopališke za medsebojno tesno povezani dejavnosti in da bi njuna ločitev, kot jo zagovarja zakonodajalec, vodila do bistvenega dviga cen ene in druge dejavnosti in drugih deformacij (npr. zanemarjanje pokopališč na manj razvitih območjih in podobno). Vsakdo ve, da se v zvezi s pokopališko dejavnostjo, soočen s smrtjo sorodnika (če za to ni predhodno poskrbel umrli sam), odloča ne le o modalitetah pogreba, temveč tudi glede tega, na katerem pokopališču bo preminuli po možnosti trajno pokopan. Z vidika potrošnikov je torej pomembno, da so seznanjeni s pogoji in cenami pokopaliških storitev takrat, ko so soočeni s pokopom sorodnika, ne pa da bi morali ti dejavnosti umetno ločevati. S prav neverjetno doslednostjo so avtorji ZPPDej izkoristili takšno umetno ločevanje pogrebne od pokopališke dejavnosti za to, da vse, kar je dohodkovno zanimivo, prepustijo trgu in vse, kar to ni, naložijo občinam. Delitev na dve dejavnosti bi se, če bi prestala ustavno presojo, močno poznala na denarnicah potrošnikov: obe dejavnosti se bosta podražili, usluge zasebnikov so bistveno dražje kot v javnih podjetjih, ta pa bodo prisiljena dvigniti cene za urejanje pokopališč in investicije vanje, ker se bo zmanjšal dotok sredstev iz pogrebne dejavnosti.

Povezanost obeh dejavnosti se je utrdila postopoma, v glavnem po drugi svetovni vojni. Sčasoma je družba prišla do spoznanja, da umetna delitev pokopališke dejavnosti od pogrebne ni dobra, ni logična, saj gre za tesno povezani dejavnosti, ki sta se postopoma spojili v eno. Zato pokopališče upravlja en sam upravljavec, ki izvaja pogrebe in vzdržuje pokopališče. V zadnjih sto letih se je torej pokazalo, da gre za eno samo enovito pogrebno in pokopališko dejavnost, ki je v večjih občinah v Sloveniji zdaj organizirana kot gospodarska javna služba. Izvajajo jo javna podjetja, ki so nosilci kakovosti in razvoja te dejavnosti. Javna podjetja so postala servis za občane. Dolžna so delovati v dobro svojih strank, obiskovalcev pokopališč in lokalne skupnosti. Torej v javnem interesu. V ospredje je postavljeno še varstvo okolja, varstvo kulturne dediščine in družbeno odgovorno delovanje. In še nekaj je značilno za javna podjetja v Ljubljani, Mariboru in nekaterih drugih mestnih občinah: izoblikovala so utečene postopke, da sorodnikov umrlih v času njihove čustvene prizadetosti ni mogoče goljufati in izsiljevati. Za to ne skrbijo ta podjetja sama, pač pa v tesni povezanosti z občino, ki omejuje njihove cene in nadzirajo njihovo poslovanje.

Zakaj smo navedli pozitivne citate iz Strategije glede sodelovanja Vlade in zakonodajalca z združenji občin? Zato, ker se je pri oblikovanju in sprejemanju ZPPDej pokazal ravno nasproten odnos vladajočih struktur do lokalnih skupnosti. Ministrstvo, ki je pripravljalo ZPPDej, ni hotelo razumeti, da vse občine in vsa tri združenja slovenskih občin ter Državni svet, pa tudi Zveza potrošnikov Slovenije, Zveza društev upokojencev, Zbornica komunalnega gospodarstva pri GZS, Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora in mnogi drugi ne nasprotujejo predlogom iz ZPPDej zato, ker bi bili proti privatizaciji in tržnim zakonitostim, temveč zato, ker nesorazmerno posegajo v pristojnosti občin. Tudi ne nasprotujejo urejanju standardov, ki naj zagotavljajo dostojanstvo človeka in pieteto v celi državi, pač pa temu, da se dejavnost jemlje iz rok lokalne samouprave in poverja državi, preveč odmaknjeni od dogajanja na terenu, da bi to lahko bilo učinkovito in racionalno hkrati.

Subsidiarnost, ki ima osrednje mesto v Evropski listini lokalne samouprave in je našla svoje mesto tudi v Strategiji razvoja lokalne samouprave v Republiki Sloveniji do leta 2020, je bila pri tem popolnoma spregledana. Država se spomni na to načelo, ko poroča o stanju lokalne samouprave organom Sveta Evrope, nekaj povsem drugega pa uveljavlja gospodarsko ministrstvo kot nosilec predloga ZPPDej. Poleg tega so združenja občin in Državni svet poznavalci razmer na terenu in vedo, da nikakor ni res, da se v večini občin že zdaj izvršuje dejavnost iz ZPPDej na tržni način, še posebej če upoštevamo ogromne razlike v velikosti in

številu prebivalcev v večjih in mestnih občinah,¹⁷ v katerih se dejavnost opravlja kot občinska javna služba. Nedvomno namreč tudi drži, da se lokalne zadeve posameznih občin po svoji količini, pestrosti in intenzivnosti med seboj razlikujejo, še zlasti, ko gre za vprašanja zagotavljanja lokalnih gospodarskih javnih služb in lokalne javne infrastrukture.¹⁸ Teh razlik zakonodajalec pri zasledovanju svojega cilja ni upošteval, temveč je samovoljno in brez razumnega ter stvarnega razloga občinam odvzel eno od nalog iz njihove izvirne pristojnosti ter s tem posegel v njihov ustavno varovani položaj. Hkrati pa je posegel tudi v finančno avtonomijo občin, ki je ravno tako temeljni predpogoj za uresničevanje lokalne samouprave, saj je z ZPPDej porušil dosedanje razmerje med prihodki občine ter njenimi ustavnimi in zakonskimi nalogami, ker je občinam odvzel del prihodkov iz naslova pogrebnih storitev in koncesnin, predvsem pa jim je naložil breme vzdrževanja in gradnje pokopališč, kar bo posledično najbolj prizadelo prav prebivalce lokalne skupnosti.¹⁹ Kot je bilo že poudarjeno v Zahtevi, javni interes ni le v zagotavljanju pogrebnih storitev pod enakimi pogoji, temveč tudi v urejenosti in urejanju pokopališč.

Drugo, kar gospodarski resor Vlade prikriva, so deformacije, do katerih je prišlo pri izvrševanju pogrebne dejavnosti s strani zasebnikov. Zato naj ponovimo, kaj glede teh deformacij navaja Zahteva, ki gotovo ni izčrpala vseh spornih primerov nepietetnega ravnanja, ki prizadene dostojanstvo umrlih in njihovih svojcev: »Konkretni primeri kažejo, kam lahko pripelje opravljanje pogrebne dejavnosti, kadar zasebna podjetja optimizirajo poslovanje na način, da je v ospredju samo kovanje dobička: na primer hramba trupel na domu podjetnika, ki bi rad prihranil pri prevozu trupel, odvoz napačnega trupla na upepelitev,²⁰ hranjenje žare med čistili, izvajanje pogrebov s praznimi okrasnimi žarami, jemanje okrasnih žar iz groba po pogrebu in njihovo ponovno prodajanje ter naknadno, po opravljenem pogrebu, vstavljanje osnovnih žar v grob,²¹ neupepeljevanje trupel in njihovo skladiščenje,²² prodajanje trupel brez vedenja in dovoljenja svojcev,²³ prodajanje neustreznih krst in posledično padanje pokojnikov iz njih,²⁴ neizvedba naročenih storitev, npr. pevcev, govorcev, cvetja in celo pogrebcev ter obveščanje svojcev o smrti s strani zasebnega pogrebnega podjetja, še preden jih je o tem obvestila bolnišnica,²⁵ pretep dveh zasebnih pogrebnikov za truplo pokojnika pred očmi svojcev²⁶ itd. To seveda ne pomeni, da zasebniki ne bi mogli ustrezno opravljati pogrebne dejavnosti (pri čemer bi bil nadzor občinskih organov gotovo učinkovitejši, kot če ga opravljajo z državne ravni), pomeni le, da idealiziranje tistega, kar se dogaja pod vplivom trga, ni na mestu in da je aktivna vloga občin na tem področju več kot koristna in nujna.

Vse to je povezano z drugo temo Zahteve, to je s posegi v človekovo dostojanstvo. Državni svet kot predlagatelj zahteve ne zanimajo občinske pristojnosti same po sebi, pač pa na vertikalno delitev oblasti gleda z vidika ljudi, njihovih interesov, njihove želje, da bi o pogrebni in pokopališki dejavnosti lahko odločali čim bolj neposredno, na občinski ravni, v skladu z načeli decentralizacije in subsidiarnosti. Zato bi morale biti v ospredju urejanja tega področja, pa tudi ocenjevanja skladnosti novega ZPPDej z Ustavo vprašanje, ali in kako urediti to občutljivo področje z vidika vsakogar, vsakega posameznika in družine, da bi čim večji vpliv in nadzor imela občina, ki je ljudem blizu in ki pozna lokalne razmere in zato lahko najbolj

¹⁷ Samo v Mestni občini Ljubljana zaposluje javno podjetje Žale sto ljudi, to je približno toliko, kot je zaposlenih v zasebnih podjetjih (približno po trije zaposleni na podjetje).

¹⁸ Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-43/99 z dne 10. 6. 1999).

¹⁹ Prim. tudi 2. in 4. točko 9. člena Evropske listine lokalne samouprave.

²⁰ Plameni so požrli napačno truplo, Slovenske novice, 3. 3. 1995.

²¹ Bojan Rajšek, Po pogrebu med čistili našla žaro s pepelom, Delo, 14. 1. 2016, Bojan Rajšek, Pogrebnik v grob vstavljal prazne žare, Delo, 4. 2. 2016 in Tanja Jakše Gazvoda, Pogrebnik tri leta ne sme pokopavati, Slovenske novice, 30. 9. 2016.

²² V pogrebnem zavodu našli trupla, ki bi morala biti že davno kremirana, 24ur.com, 31. 5. 2015.

²³ POP TV, 24 ur zvečer, 18. 11. 2015.

²⁴ Nedeljni telegraf, NT istražuje: Kolika je cena smrti u Srbiji, 9. 11. 2005.

²⁵ Mojca Marot, Se bo laška lučka upihnila sama?, Direkt, 25. 9. 2001.

²⁶ Domen Mal, Posli: Pogrebne zdrahe ob truplu Jožefe, Slovenske novice, 30. 8. 2005.

kakovostno odloča o načinu uresničevanja pogrebne in pokopališke dejavnosti. Takšen nadzor lahko prepreči trgovanje s smrtjo in pokojniki. Kako gospodarsko ministrstvo in Odbor za gospodarstvo nič ne vesta o deformacijah tovrstnega gospodarjenja s pogrebno in pokopališko dejavnostjo je dokaz, da jim je v ospredju dobiček, ne pa človekovo dostojanstvo umrlih in njihovih svojcev.

Vlada in Državni zbor tudi na očitano protiuustavnost prehodnih določb ZPPDej odgovarjata zelo posplošeno, povzemajoč besedilo ZPPDej, ne da bi obrazloženo zavrnila argumentirane pomisleke o: neprimernosti časovnega okvira, določenega v členih 61–63 ZPPDej in o njegovi odvisnosti od številnih drugih dejavnikov (npr. od ureditve določenih vprašanj v drugih zakonih, pa tudi od sprejetja podzakonskih aktov, ki jih do tega trenutka še ni); večplastnosti problema uskladitve veljavnih koncesijskih pogodb; poslabšanju položaja koncesionarjev; notranjem nasprotju prehodnih določb ZPPDej in njihovem nasprotju z drugimi zakoni (ZJZP, ZGJS); poseganju v načelo lokalne samouprave in v načrtovane vire financiranja občin; neenakosti uporabnikov pogrebnih storitev in drugo. Vsa ta vprašanja in pomisleke je predlagatelj izčrpno in popolno predstavil in obrazložil že v Zahtevi, vendar jih Vlada in Državni zbor zavračata s pavšalnimi odgovori. Vlada in nasprotni udeleženec očitno štejeta, da se jima ni treba vsebinsko opredeliti do navedenih vprašanj, ki jih je predlagatelj v Zahtevi posebej izpostavil kot bistvene tako za prihodnje delovanje organov s področja lokalne samouprave in subjektov, ki stopajo z njimi v različna razmerja, kot tudi za zagotovitev skladnosti napadenega zakona z Ustavo oz. pravnim sistemom kot celoto.

Vlada zatrjuje, da nikakor ni mogoče govoriti o neustavnosti prehodnih določb ZPPDej, saj bodo podzakonski predpisi sprejeti v skladu z roki, določenimi v zakonu, in izvajalci bodo lahko uskladili svojo dejavnost z določili zakona. To seveda ne drži, kajti podzakonski predpisi, ki bi že morali biti sprejeti, do danes še niso, od njihovega pravočasnega sprejema pa je v veliki meri odvisno normativno in drugo delovanje organov lokalnih skupnosti. Poleg navedenega pa ima pristojno ministrstvo težave tudi pri siceršnjem pojasnjevanju vsebin posameznih določb ZPPDej, ki določajo obveznosti občin.²⁷ Tako je na primer v zvezi z vprašanjem občin, ki se je nanašalo na možnost pokopa oz. raztros pepela zunaj pokopališča v povezavi z občinskim odlokom o pokopališkem redu in ravnanjem v prehodnem obdobju, podalo dve nasprotujoči si mnenji²⁸ (kljub odzivu občin pa do tretjega mnenja še ni prišlo). Glede izdaje soglasja za raztros pepela zunaj pokopališča je ministrstvo dalo obvezno navodilo upravnim enotam,²⁹ ki ga je mesec dni kasneje sicer preklicalo. V obveznem navodilu je upravnim enotam naložilo, da morajo do sprejetja občinskih predpisov izdajati soglasja za raztros pepela zunaj pokopališča, tako kot so to počele do zdaj.³⁰

Državni svet je predlagano Dopolnitev zahteve sprejel (27 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 22 jih je glasovalo za, 1 pa je bil proti).

²⁷ Na podlagi 69. člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14 in 51/16) dajejo ministrstva organom lokalnih skupnosti strokovno pomoč s svojega delovnega področja pri prenesenih nalogah iz državne pristojnosti in pri nalogah iz pristojnosti lokalnih skupnosti.

²⁸ Mnenji, št. 354-1/2016/67 z dne 26. 10. 2016 in št. 354-1/2016/95 z dne 15. 12. 2016, sta priloženi.

²⁹ Obvezno navodilo, št. 354-1/2016-80 z dne 23. 11. 2016, je priloženo.

³⁰ Veliko upravnih enot je res izdajalo dovoljenja za raztros pepela na podlagi Zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni list SRS, št. 34/84 in Uradni list RS, št. 26/90), čeprav Zakon o prevzemu državnih funkcij, ki so jih do 31. 12. 1994 opravljali organi občin (Uradni list RS, št. 29/95 in 44/96-odl. US) med nalogami, katere izmed prevzetih upravnih nalog opravljajo upravne enote, ni določil nalog s področja pokopališke in pogrebne dejavnosti.

- - -

Predsednik je zaključil 53. sejo Državnega sveta Republike Slovenije in se svetnicam in svetnikom ter vabljenim zahvalil za razpravo in sodelovanje.

Marjan Maučec, mag. posl. ved
sekretar

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik